

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародних фінансів

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА **«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **05 Соціальні та поведінкові науки**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **051 «Економіка»**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА **«Міжнародна економіка»**

Форма навчання: _____ денна _____

очна (денна), заочна, дистанційна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «Роль офшорних центрів в міжнародному бізнесі»

здобувача _____ Герасимчук Яни Анатоліївни _____

(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: професор кафедри міжнародних фінансів, д.е.н., професор

Савчук Наталія Володимирівна

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Робота допущена до захисту перед
екзаменаційною комісією з атестації здобувачів
вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., професор Мозговий О.М.

(підпис)

Київ 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОФШОРНИХ ЗОН ЯК ФІНАНСОВИХ ЦЕНТРІВ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ	6
1.1. Сутність та передумови виникнення офшорних зон	6
1.2. Оцінка місця та ролі офшорних центрів у світовій економіці	15
1.3. Класифікація та сучасні центри офшорів.....	24
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОФШОРНИХ КОМПАНІЙ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ	33
2.1 Особливості ведення бізнесу офшорних компаній в умовах глобальної фінансової системи.....	33
2.2 Визначення напрямків вдосконалення для привабливих та проблемних офшорних зон	43
2.3 Проблеми функціонування офшорного бізнесу та діяльність міжнародних організацій щодо регулювання та контролю за рухом «брудних грошей».....	52
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	66

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародних фінансів

Освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 051 Економіка

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

Я.М. Столярчук

(підпис)

20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.М.Мозговий

(підпис)

20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Герасимчук Яни Анатоліївни
(прізвище, ім'я, по батькові)

денної форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему

Роль офшорних центрів в міжнародному бізнесі

Тему затверджено наказом ректора Університету від " 10 " лютого 2022 р .№ 1-ст

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	Теоретичні засади дослідження офшорних зон як фінансових центрів у системі міжнародного бізнесу
(назва розділу)	
Розділ 2	Оцінка діяльності та перспективи розвитку офшорних компаній в міжнародному бізнесі
(назва розділу)	
Об'єкт дослідження:	офшорні центри та їх роль в світовій економіці
Предмет дослідження:	економічні відносини та фактори офшоризації капіталу в сучасних умовах, механізми та інструменти деофшоризації в контексті забезпечення фінансової безпеки національної економіки
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	дослідження тенденцій розвитку і ролі офшорних центрів в міжнародному бізнесу

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	
розглянути офшорні центри як елемент світової економіки: сутність і передумови виникнення	
визначити місце та роль офшорних центрів у світовій економіці	
дослідити класифікацію та розглянути сучасну мережу офшорних центрів	
У розділі 2	
визначити особливості ведення бізнесу офшорних компаній в умовах глобальної фінансової системи	
визначити напрямки вдосконалення для привабливих та проблемних офшорних зон	
оцінити проблеми функціонування офшорного бізнесу та діяльність міжнародних організацій щодо регулювання та контролю за рухом «брудних грошей»	

**Завдання підготував
науковий керівник**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____ р.

**Завдання одержав
здобувач**

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____ р.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту»
освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка»

Герасимчук Я.А.

на тему “Офшорні центри в міжнародному бізнесі.”

1. Актуальність теми: Офшоринг – це практика перенесення ділових операцій за кордон. Це допомагає компаніям скористатися нижчими експлуатаційними витратами та великим кадровим резервом для швидкого масштабування свого бізнесу. Однак офшоринг пов'язаний із деякими неминучими проблемами, які можуть становити значний ризик для бізнесу. Саме це визначає актуальність дослідження.
2. Позитивні риси кваліфікаційної бакалаврської роботи: робота виконана самостійно, представляє собою логічно побудоване дослідження.
3. Наявність самостійних розробок автора: самостійні розробки в роботі відсутні
4. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій. Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій заслуговує на увагу: висновки, до яких дійшов автор, є самостійними, змістовними.
5. Наявність недоліків: В роботі є зауваження редакційного характеру.
6. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи та її допущення до захисту перед ЕК: робота відповідає вимогам щодо написання кваліфікаційної бакалаврської роботи і допускається до захисту перед екзаменаційною комісією.

Науковий керівник: професор кафедри міжнародних фінансів, д.е.н., професор

(підпис)

Савчук Н.В.
(прізвище, ініціали)

“9 червня” 2022 р.

ВСТУП

Актуальність теми. Діловий світ, як і інші галузі нашого життя, поступово розвивається і продовжує доповнюватися інноваційними способами та засобами заробітку за рахунок зменшення витрат на податки та багато іншого. Фінансові кризи періодично послаблюють світову економіку, а боргові зобов'язання деяких країн давно перевищили позначку в мільярд доларів. В цьому процесі підприємці та потенційні інвестори провідних світових держав не припиняють пошук інструментів для оптимізації та зменшення існуючого податкового навантаження за допомогою офшорних зон.

Офшорні зони – це місця чи території, які характеризуються незначним оподаткуванням або взагалі з відсутнім оподаткуванням, де, таким чином, фізичні чи юридичні особи знаходять покриття та захист своїх інвестицій. З плином часу їхнє існування розвивалось до такої міри, що по всьому світу вони створені на кожному континенті. Офшорний бізнес значно впливає як на країни, що розвиваються, так і на розвинуті, оскільки іноземних інвестицій недостатньо, і, як наслідок, їх недостатньо для покриття витрат, що створюються країною. У свою чергу, спеціалізовані міжнародні організації прагнуть стримувати розвиток офшоризації світової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням даного питання на сучасному етапі розвитку офшоризації в цілому та офшорних зон зокрема займаються як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, серед них: Річард Філліпс, Янг Б., Юань Н. і Лю М., Лорен Соусі, Ларсен М. М., Фіхтнер, Янг М.А., Андріанов В. Д., Д'яконова І. І., Лебідь О. В., Гаркуша В. О., Єрмоленко В., Михайлин А.Н., Смирнов Е.Н., Орлова О., Петренко В.Ю., Сардак С. Е., Ситнік А. І., Токменко В., З. Луцишин, Н. Южаніна, Т. Фролова, М. Мазур, Д. Перебийніс та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження тенденцій розвитку і ролі офшорних центрів в міжнародному бізнесу.

Відповідно до мети, було поставлено такі завдання:

- розглянути офшорні центри як елемент світової економіки: сутність і передумови виникнення;
- визначити місце та роль офшорних центрів у світовій економіці;
- дослідити класифікацію та розглянути сучасну мережу офшорних центрів;
- визначити особливості ведення бізнесу офшорних компаній в умовах глобальної фінансової системи;
- визначити напрямки вдосконалення для привабливих та проблемних офшорних зон
- оцінити проблеми функціонування офшорного бізнесу та діяльність міжнародних організацій щодо регулювання та контролю за рухом «брудних грошей».

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження – виступають офшорні центри та їх роль в світовій економіці. Предмет – фактори офшоризації капіталу в сучасних умовах, механізми та інструменти деофшоризації в контексті забезпечення фінансової безпеки національної економіки.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані наступні методи: аналітичний метод, метод систематизації, графічний метод, метод порівняльного аналізу, метод збору фактів.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Отримані результати дослідження, на базі якого було сформульовано ряд висновків та пропозицій щодо удосконалення та оптимізації діяльності офшорних зон в цілому та функціонування офшорних зон зокрема, можуть бути використані як на національному, так і наднаціональному (міжнародному) рівнях та імplementовані у практику діяльності світових установ як зі сторони регулювання офшорних, так і діяльності корпорацій в офшорних зонах.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою послужили дані, опубліковані в науковій та періодичній пресі, дані офіційної статистики, розробки в досліджуваній області зарубіжних і вітчизняних фахівців.

Структура роботи. Робота складається з вступу, в якому відбивається актуальність тематики дослідження, предмет, об'єкт, цілі і завдання, двох розділів,

які розкривають сутність роботи, а також висновків та списку використаних джерел.

Робота містить 59 сторінок, 3 рисунки, 11 таблиць та 37 найменувань в списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОФШОРНИХ ЗОН ЯК ФІНАНСОВИХ ЦЕНТРІВ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

1.1. Сутність та передумови виникнення офшорних зон

Історична еволюція офшорних зон розпочалася у другій половині ХХ століття, хоча бажання не платити податки з'явилося майже одночасно з розвитком торгівлі. Ще в античний час фінікійські торговці знаходили спосіб уникнути мита на продаж, продаючи товари за стінами міст з високими податками. Назва терміну «офшор» також походить від цього і означає «поза межами кордону» [21]. Офшорні зони або як їх називають в англійських країнах «податкова гавань», в німецьких – «податкові оазиси» чи в французьких – «податковий рай» в перекладі означають «поза берегом». В минулому це визначення було правдоподібним, але зараз, коли офшорний бізнес настільки розширився, що переклад вже не зовсім вірний.

Передумови виникнення офшорних зон виникли ще в 2 століття до нашої ери у Стародавньому Римі. У той час Рим вирішив стати лідером у торгівлі, змінивши головне призначення старих торговельних шляхів – замість острівної держави Родос на перехресті Європи, Близького Сходу та Африки всіх купців скерували на сплату податків. Вільний порт був розташований на острові Делос. Незважаючи на те, що торговий податок на Родосі був низьким – лише 2%, режим податкового імунітету Делосу був привабливішим, що сприяло занепаду родосівської торгівлі та поклало кінець ери комерційного процвітання Афін.

У XV столітті продовжився розвиток офшорного бізнесу. Купці продавали товари з Європи у Фландрії, минаючи Англію, через нижчі податки та відсутність будь-яких обмежень для торговців.

У XVIII столітті подібна ситуація склалася в Латинській Америці, яку обрали північноамериканські торговці, оскільки вони неохоче сплачували податки на імпорт.

У 1713 році Швейцарія була першою країною, яка прийняла закон про банківську таємницю, конфіденційність та анонімність бенефіціарів. Банківська галузь цієї держави відома як податкова гавань для громадян багатьох країн – позики французькому уряду у 18 столітті, приплив капіталу з Німеччини, Росії, Південної Америки та інших країн під час Першої та Другої світових воєн.

У 1814 році, після наполеонівських воєн, відбувся Віденський конгрес. Серед її угод було визнання нейтралітету Швейцарії іноземними державами. Суверенітет країни плюс низькі податки стали наступним кроком у зміцненні статусу офшорної юрисдикції як надійного сектора для фінансових операцій та зберігання активів.

У 1900-х роках, після закінчення Великої війни, багато держав Європи різко підвищили свої податкові ставки, щоб відновити пошкоджену економіку. Проте Швейцарія зберігала нейтралітет і намагалася уникнути таких витрат на модернізацію інфраструктури. Результатом такої політики стали доступні податки та значний приплив іноземних інвестицій.

Офіційний початок офшорного бізнесу народився в Швейцарії приблизно в 1920–1930 рр. Ідея, яка народилася у Швейцарії, стимулює певні країни потроху починати впроваджувати в рамках свого законодавства фігуру банківської таємниці, головним чином з метою залучення інвестицій з боку іноземних громадян, саме тому велика кількість багатих сімей у пошуках вигід створює компанії в країнах, які закріпили схоже законодавство [17].

Після 1950 року більшість країн почали використовувати податкові гавані для вирішення глобальних і корпоративних зобов'язань. Ця стратегія безпосередньо залежала від взаємовигідних угод між країнами про уникнення подвійного оподаткування. Як правило, менша країна мала низькі податки, а більші країни мали вищі ставки.

У 1960-х роках було прийнято британське законодавство, яке надавало право користування трастами. Це надавало британським банкам свободу здійснювати нерегульовані операції з іноземними особами. Навіть після розпаду

Британської імперії багато з її колишніх філій використовували цей підхід у своїй внутрішній економіці, зберігаючи безпечний притулок для іноземних інвесторів.

У 20 столітті в Панамі був прийнятий закон про повне звільнення від податку на прибуток. Пізніше до офшорного режиму в інших країнах були додані додаткові переваги, зокрема громадянство за інвестиції та пільгові митні збори. Одночасно з Панамою почали формуватися нові офшорні юрисдикції в Люксембурзі та Антильських островах.

З 1970-х років у світі спостерігається посилення податкових режимів і модернізація податку на прибуток і ПДВ, а також розширення глобалізації та інтернаціоналізації торгівлі, що сприяло розвитку світової економіки. Багато бізнесменів розширили ринки збуту, запустили свої виробничі потужності в інших країнах, а держави почали активно розвивати офшорні зони на своїх територіях, залучаючи таким чином іноземний капітал.

Щоб розробити корпоративні інструменти з 1980-х років, багато країн переглянули цілі свого законодавства, тим самим звільнивши інвесторів від місцевого податкового тягаря. Так виникли так звані «звільнені компанії» та «міжнародні комерційні корпорації».

Поступово з розвитком технологій та комунікацій все більше і більше держав змінювали своє законодавство, щоб стати частиною країн, які вважаються офшорними зонами. Тоді на деяких територіях були розроблені податкові системи, що були здатні залучати іноземний капітал, використовуючи юридично-податкові структури.

Для того, щоб розкрити та по-справжньому зрозуміти природу офшорної зони, спершу вважається за необхідне роз'яснити логіку його появу та розвитку.

Що стосується поняття офшорних зон, то, перш за все, відзначимо відсутність даного поняття в національному законодавстві. Не існує єдиної думки і щодо суміжних, а часто і синонімічних понять, таких як «офшор», «офшорна зона», «офшорна юрисдикція», «офшорний центр» та інші. У зв'язку з цим вважаємо за можливе використовувати поняття «офшорна зона». Тому важливим в процесі дослідження даного питання є розгляд думок як вітчизняних, так і

зарубіжних вчених, а також понять, представлених в офіційних міжнародних джерелах. Більш детально порівняємо підходи визначення офшорних зон в таблиці 1.1.

Так, офшорна зона є одним із видів вільних економічних зон сервісного типу, особливістю яких є створення для підприємців сприятливого валютно-фінансового та фіскального режимів, високого рівня банківської та комерційної секретності, лояльності державного регулювання. Вивчивши всі поняття, можна простежити схожість між трактуваннями розглянутих економічних явищ: виділення певної території (держава в цілому або його частина) і режиму підприємницької діяльності, відмінного від загальноприйнятого. Намагаючись розширити поняття особливих економічних і офшорних зон, автори використовують індивідуальний набір ознак, що ускладнює виділення загального і особливого. Щоб наблизитися до вирішення цього завдання, проаналізуємо ознаки кожного з розглянутих явищ.

Тож, безпосередня сутність офшорних зон полягає у створенні на території держави або його внутрішніх регіонів спеціалізованих територій, які можуть забезпечувати різні конкурентні переваги та корпоративні привілеї для компаній, які не мають статусу податкового резидента.

Основою офшорних зон є законодавство величезної кількості країн, які повністю або частково звільняють від оподаткування всі підприємства, зареєстровані жителями інших країн.

Підходи до визначення поняття «офшорна зона»

№	Джерело	Визначення
1	Організація Об'єднаних Націй [16]	Офшорним інститутом є будь-який банк, що перебуває в будь-якій частині світу, який приймає депозити або керує рахунком, деномінованим в іноземній валюті на користь фізичної або юридичної особи, зареєстрованої в юрисдикції, відмінній від місця знаходження банку.
		Офшорні зони – фінансові центри, де існує низький режим оподаткування та дотримуються жорсткі умови фінансової конфіденційності.
2	Форум Фінансової Стабільності [4]	Офшорні зони – юрисдикції, які залучають великий рівень нерезидентної активності
3	В. Кухарик та В. Фаримець [26, с. 24]	Офшорними зонами називаються країни або певні їхні території, де на державному рівні для певного типу компаній, власниками яких є іноземці, установлені значні привілеї в оподаткуванні, частково знижені або скасовані вимоги до бухгалтерського обліку та аудиту, частково або повністю зняті митні й торговельні межі. Офшорні зони – це недержавні фінансові центри, які здійснюють значні обсяги кредитування й фінансування у валютах інших країн
4	А.І. Погорлецький [33, с. 147]	Офшорна юрисдикція – країна, яка припускає реєстрацію на своїй території підприємств виробляє типу за умови, що їх діяльність ніяк не пов'язана з країною місцезнаходження
5	Є.Є. Полянська [32, с. 278]	Офшорні зони – території (незалежні держави або адміністративно-територіальні утворення в рамках інших держав) з особливим економічним і правовим режимом, де в законодавчому порядку встановлені податкові та інші пільги для нерезидентних компаній, визначені норми, згідно з якими зазначені компанії здійснюють між собою різні фінансово-економічні операції за умови сплати ними встановлених урядовими органами даної території фіксованих реєстраційних платежів
6	Є.С. Кудрявцева [28, с. 76]	Офшорна зона – вид сервісної зони, що надає іноземним суб'єктам господарської діяльності, провідним економічну діяльність за межами території реєстрації і навіть мати зиск із зовнішніх джерел, банківські, фінансові, страхові та інші послуги шляхом встановлення особливого режиму, що передбачає комплекс податкових, валютних, митних та інших пільг, спрощений порядок реєстрації підприємств, подання бухгалтерської та іншої звітності, конфіденційності інформації

Джерело: складено на основі: [16,4,26,28,32,33]

Згідно з таким визначенням можна зробити висновок, що відкриття офшорної організації пропонує власнику доступ до інвестиційного фінансування. Наприклад, це є дуже корисним під час різних операцій, для яких організація була заснована в місті проживання, а офшорна компанія, відкрита в одній з багатьох

офшорних держав, де компанія повністю звільняється від податкових санкцій. У міжнародній практиці офшорні зони існують скрізь. Це можуть бути невеликі острівні країни, окремі адміністративно-територіальні одиниці з особливим економічним статусом або навіть цілі країни.

Офшорні зони мають у своєму розпорядженні значні ресурси, в першу чергу, фінансовими та інформаційно-технологічними, завдяки використанню яких можливо надати іноземним інвесторам кваліфіковане юридичне обслуговування і сформувати комфортне правове поле для ведення економічної діяльності. Офшорні зони найбільш вигідні для власників «світового» капіталу, які прагнуть зайняти панівні позиції на певних територіях і зосередити в своїх руках максимальний вплив. Однак найчастіше такі фінансові центри використовують у своїй практиці потоки «брудних» грошей для отримання наднормативного прибутку [36, с. 71].

Традиційно в офшорній зоні гарантується високий рівень економічної безпеки і секретність банківської і комерційної діяльності, а також менш жорстка ступінь державного регулювання та нагляду. Отже, є більше можливостей зберегти конфіденційність даних про реальних власників компанії. Така практика часто здійснюється за допомогою процедури трастового управління активами офшорної компанії при використанні послуг місцевих номінальних власників, тобто за допомогою створення «заплутаного сліду» в структурі акціонерного капіталу. Варто відзначити, що преференційний режим офшорних зон визначається також відсутністю бар'єрів в проведенні валютних операцій, нічим не обмежується вивозом прибутків, а митні збори і збори для закордонного інвестора мінімальні. Разом з цим, офшорна зона характеризується низькою нормою статутного капіталу для підприємства, а на практиці статутний капітал вноситься лише в декларацію, тобто відсутня необхідність його фактичної оплати. У своїй більшості державні органи офшорних зон не пред'являють вимог до обов'язкового надання звітів по веденню рахунків і податкових декларацій, не потрібно також здійснювати зовнішній аудит. Рахунки фірми, зареєстрованої на території офшорного держави, можуть бути піддані перевірці лише при отриманні

відповідного дозволу власників, а єдиною формою звітності більшості офшорів обмежуються щорічним фінансовим звітом [6;30].

Далі більш детально та розмежовано розглянемо позитивні та негативні сторони створення та використання офшорних зон на різних рівнях (рис. 1.1).

Офшорні зони як елемент світової економіки мають ряд переваг та недоліків. Найбільша загроза функціонуванню офшорних центрів та офшорних зон полягає саме в привілеях та преференціях, які надають ці території, таких як:

1) низький рівень оподаткування в офшорних зонах підриває фіскальну базу країн, резиденти яких використовують офшорні послуги;

2) відмивання незаконно отриманих коштів сприяє збільшенню злочинності у всіх її проявах, таких як торгівля наркотиками, торгівля людьми, фінансування тероризму та злочини. Офшорні центри та зони мають вплив на сектор тіньової економіки;

3) через слабе законодавче регулювання офшорних фінансових операцій зростає ризик неконтрольованих потоків незаконних коштів, дестабілізуючи глобальну фінансову систему;

4) шкідлива податкова конкуренція, отримання прибутку від берегових країн для створення елемента нестабільності у світовій економіці та фінансах через високе потенційне накопичення капіталу в офшорних зонах, особливо спекулятивних;

5) внесок у нестабільні тенденції у світовій економіці та фінансовій системі через високий потенціал накопичення капіталу в офшорних районах;

6) стимулювання негативної соціальної та економічної ситуації в країнах-донорах;

7) активізація вилучення капіталу, що призводить до загострення тіньової економіки та зменшення розвитку соціальної та промислової інфраструктури;

8) надання невиправданих привілеїв та преференцій окремим компаніям, що призводить до несправедливих конкурентних умов для середнього бізнесу.

Рівень (суб'єкти)	Позитивні сторони	Негативні сторони
→ Мікрорівень (компанія)	Підвищення конкурентоспроможності компаній на національному та глобальному рівнях за рахунок використання більш гнучких стратегій розвитку	Надання не виправданих конкурентних переваг окремим компаніям
→ Мезорівень (галузь, регіон, ринок)	Сприяння розвитку фінансових ринків; створення умов для диверсифікації інвестицій	Сприяння відтоку капіталу та руйнуванню галузей і регіонів
→ Макрорівень (країна)	Зниження ризику експропріації та створення умов для захисту прав власності, що, своєю чергою, може ініціювати підвищення економічного зростання, перш за все, у країнах-донорах; сприяння процвітанню тих держав, де офшори розташовані	Недобросовісна податкова конкуренція, забирає доходи в офшорних країнах; підтримка тіньової економіки; скорочення зайнятості в країнах-донорах
→ Глобальний рівень (світова економіка)	Активізація транскордонних фінансових потоків і прискорення обороту фінансових активів у міжнародному масштабі; спонукання до зниження загального податкового тягаря і на цій Основі стимулювання економічної активності в глобальній економіці	Створення елементу нестабільності у світовій економіці та фінансах унаслідок можливого накопичення в офшорних зонах великих обсягів капіталів, передусім спекулятивних

Рис. 1.1. Позитивні й негативні наслідки впливу офшорних зон

Джерело: розроблено автором на основі [35]

Незважаючи на низку негативних аспектів ведення бізнесу через офшорні зони та офшорні фінансові центри, ця схема має достатньо переваг, таких як:

- 1) активізація транскордонних фінансових потоків та прискорення обігу фінансових активів на міжнародному рівні;
- 2) стимулювання фінансових потоків та створення умов для диверсифікації інвестицій;
- 3) збільшення доступу до позик та краща трансформація капіталу, стимул до зниження рівня податкового тиску, що спричинює поглиблення міжнародних фінансових потоків;
- 4) зменшення ризику експропріації та забезпечення захисту прав власності, що, в свою чергу, може активізувати економічне зростання, насамперед у країнах-донорах, сприяючи процвітанню тих держав, де розташовані офшорні зони.

Проаналізувавши дані рисунку, можна дійти висновку, що одна і та сама властивість офшорів може трактуватися й як перевага, й як недолік залежно від конкретних, нерідко протилежних інтересів приватних інвесторів, міжнародних організацій. На жаль, в останні роки у світі, у тому числі й Україні, виведення капіталу в офшорні зони прийняло надмірні масштаби і цим загострило негативні сторони використання податкових гаваней.

Отже, історія виникнення офшорного бізнесу та офшорних зон, безперечно, є продуктом податкових пільг, які ці юрисдикції створили як інструмент інвестування для фізичних або юридичних осіб (інвесторів), які створюють офшорні компанії в іноземних юрисдикціях з податковими пільгами для зменшення їх податкового тягаря.

Це питання є примітним, оскільки в деяких країнах спостерігається поступове збільшення податкового навантаження на податок на прибуток підприємств і безпосередньо на фізичних осіб, що змусило сусідні юрисдикції промислових країн намагатися залучити іноземне багатство в обмін певних переваг, таких як таємниця, конфіденційність, надійність. Протягом всієї історії податкові гавані захищали податкових шахраїв та протекціоністів винних у злочинах, таких як тероризм, торгівля наркотиками, які були приховані в офшорних компаніях.

1.2. Оцінка місця та ролі офшорних центрів у світовій економіці

Розвинені країни вже близько 20 років активно співпрацюють з офшорними центрами. Після проведення конференції G20 в 2009 р. умови роботи в них були істотно посилені – сьогодні світова спільнота спільними зусиллями перешкоджає відмиванню капіталів. У строгих правил є і позитивна сторона – офшорні фінансові центри стали викликати менше запитань у влади і міжнародних банків, так як їх діяльність прозора.

При високому рівні «міжнародної довіри» вигідність роботи з юрисдикціями для підприємців зберігається. Нерезиденти можуть користуватися високими депозитними ставками, стимулюючи іноземців зберігати гроші в офшорі, до них не висувають суворих вимог по залишкам на рахунках або обов'язковим банківських резервів. Для держав і їх зовнішніх і навіть місцевих клієнтів фінансові операції – прибутковий бізнес.

В офшорних центрах, завдяки діям влади, підвищується рівень життя і професійної конкурентоспроможності населення, зростає добробут нації. Тому можна стверджувати, що в найближчі роки вони продовжать активно присутні в міжнародному полі. Завдяки тому, що глобальні фінансові центри створюють правила гри в глобальній фінансовій системі, вони отримують організаційну ренту.

Наведемо порівняльну характеристику видів ОФЦ з наведенням відповідних прикладів (табл. 1.1).

Офшори – це острівні держави, мідшори розташовані в Європі і Азії, а оншори представлені адміністративно-територіальними зонами і деякими державами Європи. Спробуємо більш точно відобразити відмітні характеристики видів ОФЦ на прикладі деяких країн. З таблиці випливає, що Кіпр найбільш привабливий для корпорацій, так як він є членом ЄС, а ставка податку на прибуток в цій країні одна з найнижчих в Європі. Організація бізнесу в такому випадку здійснюється за допомогою створення офшорних схем, якими користуються як закордонні, так і вітчизняні корпорації.

Порівняльна характеристика видів ОФЦ

Вид	Характеристика	Приклади
Офшор	- Відрізняються високим рівнем політичної і економічної стабільності. - Оподаткування відсутня або мінімальна, компанії з іноземними засновниками сплачують щорічний фіксований збір. - Відсутні вимоги до ведення щорічної фінансової звітності.	<i>Острівні держави:</i> Британські Віргінські Острови, Беліз, Кайманові о-ва, Багамські о-ва і ін.
Мідшор	- На відміну від офшорів, являють собою авторитетні юрисдикції. - Займають проміжне місце між офшорами і оншор: компанії в таких країнах платять податки, але в порівнянні з оншор, ставки невисокі. - Можливе використання переваг міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування. - Обов'язково ведення фінансової звітності.	<i>Країни Європи і Азії:</i> Кіпр, Гонконг, Сінгапур, Люксембург, Великобританія, Ірландія та ін.
Оншор	- На відміну від офшорів податкові пільги для компаній відсутні, але можливе використання переваг міжнародних договорів про уникнення подвійного оподаткування. - Абсолютна прозорість ділової активності і сувора фінансова звітність забезпечують компаніям високу репутабельність.	<i>Адміністративно-територіального зони:</i> США (Нью-Йорк, Каліфорнія, Іллінойс). Країни: Данія, Нідерланди

Джерело: розроблено автором на основі [19]

Класичні приклади глобальних офшорних центрів – Лондон, Нью-Йорк, Цюрих. Ці центри використовують у своїй організації і тиражують на всі інші види фінансових центрів загальні правила офшорної діяльності, Єдиний кодекс корпоративного управління (Combined Code on Corporate Governance), рекомендований своїм банкам за кордоном; по-третє, відсутність обмежень на транскордонні переміщення капіталів, грошей, цінних паперів, доходів на них у вигляді прибутку, відсотків, дивідендів і т. п .; по-четверте, прийняття і реалізацію (відстеження) глобальних фінансових пруденційних стандартів і вимог безпеки і прозорості (Базельські угоди, угоди з протидії корупції та відмивання грошей, отриманих незаконним шляхом). По-п'яте, головним принципом офшорної діяльності є заборона на здійснення операцій резидентів центру з резидентами країни базування центру і зосередження на посередницьких транснаціональних операціях. Це правило прописано для всіх офшорних центрів,

однак реалізується в повному, без вилучень, вигляді тільки в нішевих офшорних центрах.

Найбільш «законослухняною» юрисдикцією вважають Джерсі, хто зберігає майже всі 49 правил, розроблених на конференції Двадцятки. Також до офшорних центрів відносять інші острови протоки Ла-Манш, Мен, Кайманові острови, Маврикій (там зручно вести справи бізнесменам з Африки та Індії), Сінгапур та інші території. Найбільш примітними є такі офшорні фінансові центри (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Найвідоміші офшорні фінансові центри

№	ФОЦ	Характеристика
1	Віргінські острови (колонія Британії)	лідер за кількістю зареєстрованих офшорних компаній
2	Бермудські острови	лідер по реєстрації страхових компаній і морських судів
3	Сейшельські острови	відрізняються найнижчою вартістю утримання інкорпорації
4	Сінгапур	міжнародний хаб для хеджевих фондів
5	Беліз	славиться найпростішою юрисдикцією
6	Маврикій	лідер за кількістю інвестиційних фондів азіатських і африканських компаній
7	Джерсі	самий «зарегульований» фінансовий центр
8	Багамські острови	мають найбільшу кількість зареєстрованих судів. До отримання незалежності в 70-х рр. вважалися найпопулярнішим офшорним центром

Джерело: розроблено на основі [18]

Найпопулярнішими центрами, що реєструються в таких юрисдикціях, є трасти і цільові компанії, які використовуються при проведенні транскордонної сек'юритизації. На підтвердження цього факту можна навести дані Ради з фінансової стабільності (Financial Stability Board) [5], які вказують на те, що тіньові банки Європи, США і Великобританії разом в 2013 році володіли активами на суму 34300 млрд дол. США або 80% світових небанківських активів в порівнянні з 53% банківських систем зазначених територій.

Таким чином, сучасна фінансова система інтенсивно розвивається під впливом глобалізації, що є об'єктивною закономірністю з точки зору розвитку суспільства. Фінансова глобалізація стала каталізатором багатьох процесів, в тому числі створення певними країнами фінансових і юридичних асиметрій для

залучення фінансових ресурсів на міжнародному ринку капіталів з одного боку, і пошуком іншими країнами таких асиметрій – з іншого. Зростання прибутковості операцій з фінансовими активами та відкритість кордонів для капіталу призвело до активного залучення до процесів фінансової комунікації інституційних одиниць, метою діяльності яких стало скорочення питомої ваги податків в структурі доходів від операцій з фінансовим активами. Сучасна ієрархія цих центрів сформувалась протягом останніх десятиліть під впливом як суто економічних факторів, так і змін у внутрішній політиці розвинутих країн. Офшорний бізнес постійно видозмінюється та ускладнюється, адаптуючись до нових вимог та умов, зумовлених змінами законодавчої бази [22].

Роль офшорних зон також вкрай суперечлива і може розглядатися як з позиції тих країн, які активно проводять політику деофшоризації, так і з позиції країн, які і є, власне кажучи, цими офшорами, які надають певні переваги нерезидентам. При цьому роль офшорних зон у світовій економіці цілком істотна: через них проводиться 6-8% загальносвітового багатства щорічно. Виділимо особливе значення даних зон для тих країн, які є офшорними територіями і, відповідно, саме в ці країни йде досить великий приплив капіталу [3, с. 141].

По-перше, це є досить великою нішею в дохідній частині їх бюджетів. Зазвичай невеликі країни якраз і створюють пільгове оподаткування для того, щоб мати фінансове забезпечення, щоб виконувати певні обов'язки, які покладені на нього як держава. Найчастіше на території даних країн погано розвинене власне виробництво і вони популярні в основному тільки через сферу туризму, тому для них найбільш вигідним є надання преференції тим, хто веде діяльність за гранями їх території, але платить податки в їх країну. По-друге, це є елементом залучення міжнародного бізнесу в країну і елементом розвитку міжнародної торгівлі. Також якщо розглядати офшорні зони для тих компаній, які розміщують свій капітал якраз на таких територіях, то тут роль офшорних зон очевидна. Розглянемо переваги по пунктах:

По-перше, це знижує їх витрати за статтею «податок на прибуток». Зниження витрат тягне за собою, відповідно, зростання прибутку акціонерів і розширює можливості для подальшого ведення діяльності.

По-друге, компанії можуть значно полегшити процес реєстрації компанії, так як пакет документів для реєстрації є мінімальним, а час - скорочена.

По-третє, для акціонерів і власників капіталу гарантується високий рівень конфіденційності. Саме дані елемент є найважливішим при ухваленні рішення про виведення капіталу за кордон. Чи не розголошуючи інформацію про рух фінансових коштів, акціонери і бенефіціари отримувати постійний доступ до своїх особистих засобів і мають можливість вільно управляти даними капіталом.

По-четверте, мінімальні вимоги до формування звітності дозволяють спростити документообіг для компаній, що також скорочує витрати на зарплату співробітникам (зокрема, бухгалтерам).

По-п'яте, кошти, які заощаджені на різниці податкових ставок можуть бути витрачені або на виплату додаткових дивідендів, або на розвиток даної компанії і розширення сфери її діяльності. Можливо, накопичивши певну суму коштів, компанія зможе відновити поточний обладнання або закупити нове. Тобто в загальному для світової економіки існування офшорних зон не тільки збільшує світове багатство, а й сприяє розвитку науково-технічного прогресу, поліпшення якості продукції.

Також варто відзначити, що в принципі, існування даних зон дає можливість виживати тим компаніям, які позбавлялися б чистого прибутку зовсім, якби платили податки за тими ставками, які існують на даний момент в їх країні. Крім переваг, які мають дані зони, варто виділити і їх негативні моменти. Це, в першу чергу, величезна шкода для економіки тих країн, які створюють жорсткі умови господарювання і де насправді здійснюється діяльність компанії, зареєстрованої в офшорі.

По-перше, низькі податкові ставки в офшорах підривають податкову базу країн, резиденти яких якраз і користуються послугами офшорів. Тобто податки, які могли піти в бюджет даної країни йдуть в інші країни, хоча насправді

фінансові зобов'язання по формуванню інфраструктури лягають на ту країну, де за фактом дана діяльність реалізується і тому дані додаткові податкові доходи для неї важливі в більшій мірі.

По-друге, секретність інформації може сприяти приховуванню певних порушень, за які, відповідно до законодавства цих країн могли б бути певні заходи відповідальності. Крім того, анонімність операцій дає можливість відмивати нелегальні види доходів або фінансувати злочину, такі як, наприклад, тероризм.

По-третє, неконтрольовані потоки фінансових ресурсів лише дестабілізують світову економіку і глобальну фінансову систему.

Так, держава зацікавлена в розвитку інфраструктури всередині країни, інвестування в наші проекти та інвестиційні програми, а бізнес в свою чергу переслідує інтерес максимізації прибутку, який виражається в зниженні витрат на ведення звітності, а також сплату податків. На даний момент стоїть серйозне питання, пов'язаний з контролем капіталу, який йде в офшорні зони, а також по можливості – в його поверненні. І це питання стоїть не для конкретної країни, а для всіх країн, де склалися жорсткі умови ведення господарювання і здійснення бізнесу, тобто більшість Європейських країн. Для того, щоб компанії повертали бізнес в країну, необхідним є забезпечення більш привабливих умов (розвинені ринкові інститути, довірливе ставлення іноземних інвесторів, страхування від політичних ризиків та ін.), щоб залучити приватні компанії для інвестування, потрібно зменшити податковий і адміністративний тиск на бізнес, удосконалити податкове адміністрування [2, с. 514].

Важливим є те, що об'єктивну оцінку ролі офшорів у світовій економіці дати неможливо, адже це явище є дуже складним та суперечливим. Однак, окремі напрями позитивного впливу офшорів на систему міжнародних економічних відносин все ж існують.

Так наприклад, вони сприяють активізації різноманітних транскордонних фінансових потоків та прискоренню обороту фінансових активів у міжнародному масштабі, забезпечуючи розвиток фінансових ринків, створюють умови для

диверсифікації інвестицій, розширення доступу до кредитів та кращої алокації капіталу.

Офшорні зони також спонукають до зниження загального податкового навантаження у світі і цим стимулюють економічну активність у глобальній економіці. Вони зменшують ризик експропріації для інвесторів і краще забезпечують права власності, що, у свою чергу, може згенерувати більш високе економічне зростання, насамперед у країнах – донорах офшорів. Певним чином офшорні центри сприяють процвітанню держав, на території яких розташовані, і ведуть до зростання якості їх розвитку, включаючи потенціал людського капіталу, що сприяє гармонійному розвитку світової економіки загалом. Безумовно підвищується конкурентоспроможність компаній та фірм у національній та світовій економіці, що отримують можливість проводити більш гнучкі стратегії розвитку, особливо порівняно з гравцями, які не використовують офшорні схеми.

В умовах сучасних ринкових відносин офшоринг необхідний великим підприємствам, орієнтованим на зовнішні ринки, так як дозволяє прискорити залучення іноземних інвестицій і кредитів, створити більш ефективну правову базу для вирішення спорів.

Використання офшорних компаній виправдано при злиттях/поглинаннях, ІРО на зарубіжних фінансових ринках, замовленнях на суду, експорті складного обладнання, в тому числі спеціального, з метою мінімізації юридичних ризиків та ризиків неплатежів. Створення офшорних платіжних центрів як форма фінансового аутсорсингу може бути корисним при реалізації довгострокових контрактів. Наприклад, поставки газу в Європу, особливо коли вони частково закладені по кредитах, отриманим раніше від західних банків. Що стосується юридичних осіб, які зареєстровані в таких юрисдикціях, то перелік пільг може бути значно більше. Зокрема, найчастіше вдається домогтися оперативної економії за рахунок створення офшорної компанії. Створивши таке підприємство за кордоном, можна знизити витрати на просування і збут своєї продукції. За допомогою офшорного ланки, можна оптимізувати витрати, такі як маркетинг, закупівлі, бухгалтерію і т. д.

Проте, функціонування офшорів може нести і негативний вплив в світовій економіці, до якого належить:

- недобросовісна конкуренція у податковій сфері, яка забирає доходи в країн, які є так званими «оншорами»;
- присутність певної нестабільності як у світовій економіці, так і у фінансах в зв'язку з можливістю акумулювання в офшорних зонах значної частини капіталів, які отримані переважно спекулятивним шляхом;
- певне сприяння відтоку капіталу;
- стимулювання тіньової економіки;
- зменшення зайнятості у країнах-донорах;
- отримання невиправданих переваг компаніями, що використовують офшори, перед іншими суб'єктами підприємницької діяльності, які не застосовують аналогічні схеми;
- вплив на загальну соціальну ситуацію в країнах-донорах, що проявляється у вигляді невдоволення суспільства від ухиляння податків зазначеними способами.

Отже, слід зазначити, що практично ті самі властивості офшорів можуть бути розглянуті і як їх переваги, і як недоліки, залежно від конкретних інтересів – приватних інвесторів, податкових органів національної влади, міжнародних організацій.

Прихильники офшорів стверджують, що такі сфери відіграють ключову роль у розвитку міжнародних фінансів та торгівлі, надаючи переваги як корпораціям, так і фізичним особам.

Вони дозволяють організувати систему управління ризиками та здійснювати на правових засадах фінансове планування. При цьому фахівці, що негативно ставляться до офшорів, звертають увагу на те, що вони сприяють створенню недобросовісної податкової конкуренції та виведенню ресурсів з розвинених країн і країн, що розвиваються. Крім того, негативним елементом діяльності офшорів можна вважати відмивання злочинних грошей, яке за сутністю вважається

шахрайством, проте, з переважною більшістю шахрайства борються уряди самих офшорних зон, оскільки подібні аспекти впливають безпосередньо на їх доходи.

Таким чином, можна зробити наступні висновки щодо ролі та значення досліджуваної категорії: офшорні зони є вкрай суперечливим інститутом, так як вони вигідні для країн, які надають дані податкові пільги, а також компаніям, які реєструють свій бізнес на території даних країн, але в той же час вони завдають шкоди розвиненим країнам, чий капітал і доходи бюджету витікають за кордон. Безумовно, для повернення капіталу необхідно, в першу чергу, пом'якшення умов економічної діяльності країни.

1.3. Класифікація та сучасні центри офшорів

У своєму розвитку офшорні зони історично пройшли декілька етапів і їх роль у кожному періоді змінювалась, особливо на сучасному етапі, коли офшорні зони мають адаптуватися до світової практики антиофшорного регулювання. Незважаючи на те, що національні уряди і міжнародні організації все більше протидіють офшорним схемам, відтік капіталу до таких зон достатньо стабільний. Це обумовлено тим, що в процесі свого історичного формування сучасні офшорні зони мають ряд переваг у вигляді спеціальних податкових, валютних і митно-тарифних умов, а саме: спрощена і прискорена реєстрація нерезидентів; занижені ставки податкових виплат; гарантована конфіденційність для офшорних компаній (у деяких зонах); операції офшорних компаній звільнені від валютного контролю з боку держави; полегшений доступ на ринки розвинені ринки (США, Канада, країни ЄС) [14]; відсутні торгові тарифи, що застосовуються в інших країнах; доступні різноманітні послуги ключових транснаціональних банків.

Як правило, центральні банки окремих країн і Міжнародний валютний фонд (МВФ) займаються класифікацією офшорів на основі певних критеріїв, але єдиного переліку офшорних зон не існує, проте є різні переліки і рейтинги офшорів. Такі ознаки наведені у табл. 1.4.

В умовах збільшення активності національних урядів з метою антиофшорного регулювання для отримання статусу офшорної зони, вона має відповідати наступним критеріям:

— політична стабільність, відсутність проявів екстремізму, сепаратизму, терористичних загроз, що має першорядне вирішальне значення для збереження і зміцнення довіри зарубіжних інвесторів і гарантій незмінності наданих пільг і сприятливого режиму підприємницької діяльності. Неприйнятні території і країни, що мають політичні, історичні проблеми з сусідніми державами.

— розвинена сучасна бізнес-інфраструктура, що включає необхідні для офшорного бізнесу банки, страхові компанії, адвокатські та консалтингові бюро,

фірми по забезпеченню сучасної міжнародної зв'язку з будь-якими куточками Землі, арбітражні суди і т. д.

Таблиця 1.4

Ознаки класифікації офшорних зон

Класифікаційна ознака	Характеристики
Оподаткування	• безподаткові (класичні офшори) • низькоподаткові (до 10% податку на прибуток)
Географія	• острівні і центральноамериканські юрисдикції • континентальні європейські • адміністративно-територіальні утворення
Звітність	• юрисдикції, які не передбачають зобов'язання надавати фінансову звітність • юрисдикції, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, надавати фінансову звітність до контролюючих органів
Конфіденційність	• юрисдикції з публічним (відкритим) реєстром директорів / акціонерів • юрисдикції з закритим реєстром директорів / акціонерів • юрисдикції без вимоги вести реєстр акціонерів
Співробітництво з міжнародними організаціями (FATF, OECD)	• юрисдикції поділяються на білі, сірі, чорні списки згідно класифікацій міжнародних організацій
Лояльність до суб'єкта	• Класичні: податки відсутні, стягування щорічного збору; ведення звітності не обов'язково; повна анонімність і конфіденційність. Відкритою для нелегальних фінансових операцій і незаконних операцій; низький рівень довіри партнерів на міжнародному рівні Багами, Панама, Британські Віргінські острови • Високопрестижні: Низькі податкові ставки, зручне місце розташування, вимоги ведення звітності та розкриття інформації, високо оцінюються бізнесменами всього світу Кіпр, Нідерланди, Угорщина, Люксембург, Швейцарія

Джерело: розроблено автором

— обов'язкова присутність на постійній основі авторитетних банків, глибоко інтегрованих в міжнародну фінансову систему, здатні безперешкодно і оперативно забезпечити міжнародні фінансові потоки між офшорами і їх партнерами по всьому світу в ході реалізації найрізноманітніших офшорних схем. Вони повинні бути в змозі забезпечити резидентам офшорної зони доступ до дешевих і довгострокових фінансових ресурсів.

— наявність достатньої кількості кваліфікованих фахівців і працівників необхідних спеціальностей, які можуть на найвищому та якісному рівні не тільки

забезпечити різноманітне обслуговування секретарських представництв офшорних компаній, але і сприяти задоволенню всіх відповідних життєвих запитів і потреб їх співробітників, а також власників офшорного бізнесу, акціонерів, бенефіціарів та членів їх сімей.

— незалежна, прозора, визнана в міжнародному співтоваристві судова система, здатна забезпечити на високому професійному рівні захист прав власності, інтересів бізнесу, справедливо вирішувати спори господарюючих суб'єктів як між собою, так і з державними органами будь-якої компетентності.

— знаходження в сфері поширення мінімум одного або декількох іноземних мов міжнародного культурного, професійного спілкування (англійської, французької, іспанської, португальської). В цьому відношенні найбільш успішні як офшори колишні колонії або залежні держави і території, а також країни з розвиненим міжнародним туризмом. Одним із проявів прогресуючої глобалізації є неухильне підвищення ролі англійської мови - мови міжнародного спілкування.

— низький рівень економічної та кримінальної злочинності, в тому числі вуличної, відсутність організованої злочинності. Мінімум загрози для самих бізнесменів і членів сімей, їх майна, також самого бізнесу є одним з найбільш вагомих критеріїв.

— вигідне географічне розташування поблизу міжнародні магістральні транспортних коридорів та комунікацій, великих ділових центрів, насамперед світових фінансових. Важливу роль відіграє надійне і оперативна міжнародна транспортна доступність (перш за все авіаційним і морським сполученням).

Як правило, сучасні центри офшорів є різновидом фінансових центрів, які умовно поділяються на:

— Міжнародні фінансові центри (МФЦ), такі як Лондон, Нью-Йорк і Токіо, є великими міжнародними центрами з повним набором послуг з передовими розрахунковими та платіжними системами. З точки зору активів, Лондон є найбільшим і найвідомішим таким центром, за ним слідує Нью-Йорк, різниця в тому, що частка міжнародного та внутрішнього бізнесу в першому значно більша.

— Регіональні фінансові центри (РФЦ) відрізняються від першої категорії тим, що вони мають розвинені фінансові ринки, інфраструктуру та проміжні фонди у своєму регіоні та за його межами, але мають відносно невелику національну економіку. Регіональні центри включають Гонконг, Сінгапур і Люксембург.

— Офшорні фінансові центри (ОФЦ), які варіюються від центрів, які надають спеціалістів і кваліфіковану діяльність, привабливих для великих фінансових установ, до більш легко регульованих центрів, які надають послуги, які майже повністю обумовлені податками, і мають дуже обмежені ресурси для підтримки фінансового посередництва.

Загальним підходом до визначення офшорних зон виділяють за такими основними ознаками, відповідно до розглянутої класифікації:

1. Лояльність офшорних юрисдикцій до оподаткування - загальний і простий критерій, за яким офшори діляться на:

- зони, що повністю звільняють від сплати податків;
- зони, що дозволяють знизити розмір сплачуваних податків (як правило, до 10% податку на прибуток).

2. Географічний критерій.

— острівні офшори, що включають архіпелаги і острови в Карибському морі, Індійському і Тихому океанах, що поєднують слаборозвинену економіку з високою політичною стабільністю. Для них, як правило, характерні: висока ступінь конфіденційності, майже повну (або повну) відсутність податків і вимог до ведення звітності. В якості єдиної умови встановлюються щорічний невеликий фіксований платіж в користь держави. Острівні офшори найчастіше використовуються компаніями із сумнівною репутацією для фінансових транзакцій і зберігання капіталу (приклади - Багамські, Британські Віргінські, Маршаллові, Сейшельські острови).

— ряд країн Європи, що включають як класичні офшори, так і оншор. Безподатковий пільговий статус компаній, що діють в цих країнах, підтверджується щорічними аудиторськими перевітками і звітами. Для здійснення контролю над діяльністю таких підприємств законодавства країн

передбачають спеціальні правила (наприклад, ведення реєстрів директорів і акціонерів). У зв'язку з цим, конфіденційність у цих офшорах не гарантовано, але вони забезпечені нормами права. Рівень престижу компаній тут вище, ніж в острівних офшорах (приклади - Гібралтар, Люксембург, Швейцарія);

— адміністративно-територіальні зони в деяких оншорних країнах (Великобританія, Канада, США).

3. Характер і механізми зниження податкових витрат.

— Класичні офшори. Для них характерно: дешевизна створення компанії; невисоке оподаткування; відсутність вимог до бухгалтерської та фінансової звітності; обов'язковий збір власника компанії в бюджет держави (приклади - Вануату, Британські Віргінські острови). За останні роки роль класичних офшорів на світових ринках зменшилася, особливо після того, як країни ЄС і США почали боротьбу з неплатниками податків і відтоком капіталу. В результаті було підписано ряд угод, які передбачають обмін інформацією між провідними країнами світу. У зв'язку з цим роль офшорів, що входять до складу Великобританії - головного активіста в боротьбі з неплатниками податків - істотно знизилася. Тому зазначені офшори (наприклад, Бермуди, Британські Віргінські острови, Кайманові острови) стали де-факто менш привабливими для нерезидентів. Основною перевагою цих юрисдикцій є нульові податки, які вони стягують. Часто вони не стягують ні податку на приріст капіталу, ні податку на спадщину, ні податку на глобальний дохід, ні податку на доходи фізичних осіб з його резидентів тощо. Проте в будь-якій із країн є державне мито, яке сплачується замість податків. Найбільшим недоліком таких юрисдикцій є те, що вони знаходяться в різних чорних списках. Це означає, що компанії, зареєстровані там, мають проблеми з відкриттям банківських рахунків і ризикують репутацією.

— Низькоподаткові офшори з невисокими податковими ставками і офіційною регламентацією вимог до бухгалтерського та фінансового обліку. Середньосвітовий рівень корпоративного податку в даний час складає близько 22,6%, тому, якщо якась держава пропонує ставку податку в два рази менше, її

цілком можна вважати низькоподатковою офшорною зоною (наприклад, в Ірландії та Кіпрі ставка корпоративного податку становить 12,5%, в Угорщині – 9%). На тлі вищезазначених класичних офшорів такі країни з точки зору репутації виглядають набагато краще. Однак все ж привабливість таких країн сумнівна, оскільки є вимоги до звітності, а низька ставка з податку на прибуток часто перекривається встановленням державою додаткових податків і зборів.

— Оншорні країни з ознаками офшорного бізнесу, де для нерезидентів при правильному виборі типу компанії можливо мінімізувати або взагалі не платити корпоративний податок. До таких країн відносяться: Великобританія (діє за допомогою своїх партнерств), Мальта (можливо знизити податок до 5% при діючій ставці в 35%), Ліхтенштейн, Нідерланди, Австрія (надають на певних умовах особливий податковий режим), Швейцарія [11].

— Офшори, для яких характерний територіальний тип оподаткування (наприклад, Гонконг і Сінгапур), що полягає в тому, що в них діє не загальноприйнятий в більшості країн резидентний тип оподаткування (оподаткуванню підлягають всі доходи компанії або фізичної особи, в тому числі зарубіжні), а такий підхід, що всередині даної юрисдикції немає оподаткування. Однак, є два важливих моменти: по-перше, у зв'язку з бажанням таких юрисдикцій зберегти свою хорошу репутацію, для компаній є певний набір вимог по щорічним аудиторським перевіркам; по-друге, в таких юрисдикціях компаніям все частіше доводиться доводити правомірність застосування пільг по оподаткуванню. Наприклад, Гонконг практикує територіальне оподаткування. Таким чином, якщо компанія, зареєстрована в Гонконзі, експортує товари з Китаю до Росії, США чи Німеччини, гонконгські податки не сплачуються, оскільки прибуток отримується за межами юрисдикції. Однак Гонконг високо цінує свою міжнародну репутацію, тому постійно проводить різного роду перевірки, в тому числі і щорічні.

— Респектабельні низькоподаткові юрисдикції, є внутрішніми територіями деяких країн, наприклад, офшори деяких штатів США, де є зобов'язання сплати фіксованого федерального податку, проте не обкладаються

податками доходи, отримані за межами штату реєстрації компанії (застосовується в таких штатах, як Арканзас, Кентуккі, Делавер та ін.), а також деякі кантони Швейцарії.

— Мідшори. В сучасній літературі часто використовується поняття мідшори - юрисдикції, які перейняли найкращий міжнародний досвід. Вони пропонують низькі податкові ставки, мають стабільні фінансові і політичні системи, входять в «білий список» ОЕСР, а також володіють іншими привілеями (наприклад, Мальта, Великобританія, Нідерланди, Данія, Ірландія, Сінгапур, Гонконг, Нова Зеландія, Малайзія). Як правило, це округи, які прагнуть максимальної податкової прозорості за рахунок податкової та фінансової звітності бізнесу.

4. Порядок реєстрації бізнесу, за яким офшори розмежовуються на:

— вільні офшорні зони, де компанію можна зареєструвати, лише підготувавши заяву і установчі документи (копії) англійською (такий порядок застосовується майже у всіх зонах);

— формальні, де потрібні додаткові папери з країни ведення основної діяльності (офшорні зони на території Європейського союзу).

5. Характер перевірок фінансової звітності або ступінь конфіденційності.

Тут виділяють офшори:

— які не вимагають ведення / надання органам державної влади фінансової звітності (Андорра, Вануату, Коста-Ріка, Ліберія, Мальдівські острови, Маврикій);

— з відкритим реєстром, що вимагають від власників бізнесу повного розкриття інформації (Гонконг, Люксембург, Сінгапур, Швейцарія);

— з помірним реєстром, які зобов'язують власників бізнесу розміщувати публічно інформацію про найбільших акціонерів і їх частках (Барбадос, Беліз, Ліван, ОАЕ, Малайзія);

— з закритим реєстром, що забезпечують повну анонімність бізнесу (Вануату, Ліберія, Ліхтенштейн, Маврикій, Науру).

6. Співпраця з міжнародними організаціями ОЕСР і ФАТФ, за ступенем якого ці організації ділять все офшори на:

- «білий список» - офшори, в достатній ступеня впровадили загальноприйняті міжнародні податкові стандарти;
- «Сірий список» - офшори, які взяли на себе зобов'язання впровадити зазначені стандарти, але ще недостатньо впровадили їх (наприклад, Вануату, Маршаллові острови, Ніуе, Панама);
- «Чорний список», до складу якого офшори, які не прийняли на себе зазначені зобов'язання (наприклад, Лабуан (Малайзія), Коста-Ріка) [29, с. 71].

У будь-якому випадку, при виборі офшорній юрисдикції зарубіжні бізнесмени керуються декількома принципами, які позначені в табл. 1.5.

Спочатку в «чорному списку» ФАТФ була більшість офшорів, проте з плином часу багато хто з них змогли привести власні законодавства у відповідність з стандартами ФАТФ, оскільки перебування їх в цих списках робило сумнівною інвестиційну привабливість і ставило під загрозу репутацію країни.

Отже, крім ліберальності оподаткування, додатковими факторами популярності офшорних зон можуть виступати: високий рівень розвитку транспортної системи та телекомунікацій; надання гарантій конфіденційності інформації; відсутність валютних обмежень.

Загалом, можна зробити наступний висновок: офшорною зоною є країна чи частина території країни, де для нерезидентів надаються податкові та інші пільги, запроваджено особливий режим валютного контролю та гарантується право фінансової таємниці. Крім того, існують певні види офшорних фінансових центрів, серед яких розрізняють «паперові центри», що зберігають документацію, а банківські операції проводять у незначних розмірах [36]. Розглянувши теоретичні моменти щодо сутності та особливостей офшорів, було з'ясовано як позитивні, так і негативні моменти їх функціонування.

Таблиця 1.5

Параметри, що враховуються при виборі офшорної юрисдикції і відкритті
офшорної компанії

№	Параметр	Як варіює параметр? Які проблемні питання необхідно вирішувати?	Коментарі
1	Оподаткування	Нульове, низьке, повне	Іноді прагнення до нульового оподаткування може бути менш вигідним і небезпечнішим, ніж низьке
2	Законодавство в офшорній зоні	Незалежно від податків і юрисдикції, необхідно враховувати законодавство про захисту конфіденційності (хто може отримати доступ до інформації? чи буде ця інформація передана податковим органам «Своїх» країни?)	В деяких країнах незважаючи на її віддаленість від офшорів, необхідно надавати звітність про контрольовані іноземні компанії)
3	Економічна стабільність і розвиненість банківської системи	1. Чим стабільніше економіка офшору, тим простіше і легше там працювати. 2. Зручність і безпека роботи з місцевою банківською системою.	Найчастіше, враховуючи специфіку банківської системи офшору, офшорні компанії відкривають в одному місці, тоді як банківські рахунки - в іншому
4	Стабільність уряду	Навіть в стабільних економічних умовах багатьох офшорів вони можуть відрізнятись один від одного за рівнем політичної стабільності.	Ризик втрати компанії або вкладених коштів зростає внаслідок зміни політичного режиму або цивільних заворушень в офшорній зоні
5	Обмеження на рух капіталу	Чи є необмеженим зворотний вивіз капіталу з офшору?	
6	Наявність комунікацій	Наявність коштів транспорту та зв'язку, підтримки на своїй мові	
7	Окремі параметри	Розкриття бенефіціарів	Передбачено не у всіх офшорних зонах
8	Окремі параметри	Величина оголошеного капіталу	Наприклад, на Британських Віргінських островах вона становить 50 тис. дол. США, а на Багамських островах - 5 тис. дол. США.
		Валюта оголошеного капіталу	В класичних офшорах це може бути будь-яка валюта, а, наприклад, на Кіпрі, який раніше був офшорною зоною, такою валютою могла бути тільки євро.
		Наявність корпоративних директорів, секретаря.	
		Чи передбачена публічна реєстрація директорів	
		Потреба в щорічному аудиті і звітності	

Джерело: розроблено автором.

Але, можна підсумувати, що офшорні зони все ж таки сприяють більш гармонійному розвитку світової економіки загалом, конкурентоспроможності компаній на національному та глобальному рівнях завдяки використанню більш гнучких стратегій розвитку.

РОЗДІЛ 2.

ОЦІНКА ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОФШОРНИХ КОМПАНІЙ В МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

2.1 Особливості ведення бізнесу офшорних компаній в умовах глобальної фінансової системи

Світову економіку можна порівняти з айсбергом, більшість якого залишається під водою. Ця підводна частина — офшорні зони «Понад половину світової торгівлі йде через офшори. Більше половини банківських активів світу та третини прямих іноземних інвестицій від багатонаціональних корпорацій мають своє коріння в офшорах.

Так, у 83 зі 100 найбільших американських корпорацій і у 99 зі 100 найбільших європейських є дочірні компанії в офшорах.

Серед особливостей офшорних зон, виділяють наступні:

- ✓ ліберальне валютно-кредитне законодавство, яке захищає інтереси інвесторів, не накладаючи зайвих обмежень на фінансові установи (низькі податки, невелике державне втручання);
- ✓ здійснення валютно-кредитних операцій переважно з іноземною валютою для країни;
- ✓ законодавча терпимість щодо продажу валюти за офіційною ціною, коли офіційний курс нижче ринкового, і купівлі валюти, коли офіційний курс вищий за ринковий.

Головною особливістю офшорних центрів є низький податок або його відсутність. Крім того, їхні депозитні капітали не стоять без руху, а призначені для інвестування у високоприбуткові галузі з низькими податками за кордоном.

Основою основних критеріїв офшорних центрів, якими користується діловий світ, є підсумований обсяг і характер переваг, які пропонуються клієнтам. При такому підході офшорні центри зазвичай поділяють на два основних типи.

По-перше, це фактично визнані у світі офшори та юрисдикції, які є «податковими гаванями». В основному це країни з невеликим населенням і малою площею. За термінологією, прийнятою в ООН, вони називаються міні-державами. Для них характерна відсутність податку на прибуток для іноземних «м'яких» компаній. Але ця перевага значною мірою знецінюється в очах клієнтів через такий серйозний недолік, як відсутність податкових угод з іншими країнами і, зокрема, угод про уникнення подвійного оподаткування. Цей тип юрисдикції стосується великої кількості офшорних центрів у світі, таких як острів Мен, Гібралтар, Панама, Багамські острови, Турки та інші.

До другого типу відноситься юрисдикція «помірного» рівня оподаткування.

Ці штати не вважаються типовими офшорними зонами, хоча деякі з них інколи входять до «чорного списку» податкових гаваней. Часто стягується «помірний» (а іноді й дуже значний) податок на прибуток. Але цей «дефект» (з точки зору бажання мінімізувати свої податкові зобов'язання) повністю компенсується фактом податкових угод з іншими країнами.

Також надаються значні переваги для компаній певного виду діяльності: насамперед холдингові, фінансові та ліцензійні. Ці компанії використовуються як проміжні точки для міждержавного переказу доходів і капіталу.

При цьому місцем призначення переказу виступає офшорна компанія, зареєстрована у відомих податкових гаванях.

Зонами «помірного» оподаткування зазвичай вважаються досить «респектабельні» держави Західної Європи – Швейцарія, Голландія, Австрія, Ірландія, Бельгія. Існує ряд «об'єднаних» юрисдикцій, які поєднують ознаки цих двох типів. До них належать такі «найкращі» юрисдикції, як Кіпр та Ірландія.

Однак не всі офшорні центри першого типу «іноземців» повністю за можливості укладають податкові угоди. Деякі з них мають угоди про уникнення подвійного оподаткування з певними країнами (до таких офшорних юрисдикцій належать Мадейра, Голландські Антильські острови, Маврикій, Британські Віргінські острови). Це створює ще одну зручну «лазівку» для приховування податку на прибуток та капіталу.

Якщо розглядати лише офшорні центри з точки зору фіскальної ситуації, тобто специфіки різноманітних пільг і переваг для різних категорій платників податків, то ці центри поділяються на кілька груп.

Ці країни та території мають свої видатні характеристики:

- ✓ немає податків для їх резидентів (Андорра чи Багамські острови);
- ✓ є податки лише на доходи, отримані в країні, але немає податків на доходи, що надходять з-за кордону (Коста-Ріка, Гонконг);
- ✓ немає оподатковуваного доходу, отриманого всередині країни, а оподатковуваний дохід, отриманий з-за кордону (Монако);
- ✓ є оподатковуваний дохід, отриманий за кордоном, але ставки податку дуже низькі - менше 1% (острів Герасі або акула Джерсі);
- ✓ матеріальні цінності оподатковуються, поточний дохід не оподатковується (Уругвай);
- ✓ є можливість використовувати різні комбінації вигідних податкових правил, які створюють особливо сприятливі умови для фізичних осіб. Їхні доходи повністю звільнені від податків, або деякі види доходів користуються податковими пільгами. Андорра, Ірландія, Монако, Кампоне в Італії - європейські центри такого типу. Багамські острови, Бермуди, Каймановські острови, Французька Полінезія або острови Св. Варфоломія – неєвропейські центри цього типу [7, с.29].

Фактично всі великі американські та європейські банки мають дочірні структури в офшорних зонах. В одному тільки Делавері формально зареєстровано 43% всіх компаній, акції яких котируються на Нью-Йоркській фондовій біржі. Сьогодні, за даними ОЕСР, світова система банківського офшору приховує близько 11,5 трлн дол. США. Також слід вказати, що загальна територія офшорів складає лише 0,223% суші, але в них розміщено 17% усіх банківських вкладів і формально зареєстровано 29% активів заможних людей планети [10].

Варто зазначити, що точної кількості офшорних зон не має, проте в табл. 2.1 за даними ОЕСР наведено найбільш повний перелік офшорів.

Список офшорних зон світу

Європа	Тихоокеанський регіон	Центральна Америка	Африка	Азія та Індійський океан
Кіпр Мальта Острів Мен Острів Гернси Острів Джерсі Острів Сарк Гібралтар Ліхтенштейн Люксембург Мадейра Монако	Вануату Острови Кука Маршаллові острови Науру Ніуе Фіджі	Ангілья Аруба Багамські острови Барбадос Беліз Бермудські острови Британські Віргінські острови Кайманові острови Коста-Ріка Гренада Антильські острови Панама Сент- Вінсент і Гренадини Сент-Кітс і Невіс	Ліберія Ботсвана Сейшельські острови	Бруней Гонконг Лабуан (Малайзія) Маврикій ОАЕ Оман

Джерело: розроблено автором

Виходячи з міжнародних фінансових статистичних даних, на сьогоднішній день офшорний сегмент займає близько 21% усіх обсягів банківських операцій в світі, а також до 7% світової комерційної діяльності, тоді як території податкових гаваней населяє близько 0,4% людства, а господарська діяльність офшорних зон продукує лише 0,7% світового ВВП. Важливим є те, що протягом останніх років створено групу офшорних фінансових інституцій, яка щорічно надає послуги в обсязі до 75% фінансових потоків світу. Такі фінансові центри за обсягами досягають сукупних накопичених активів Лондона, Нью-Йорка і Токіо. Окремі офшори навіть ведуть конкурентну боротьбу, насамперед у сфері лібералізації оподаткування й умов розвитку бізнесу [10].

В таблиці 2.2 розглянуто провідні країни світу в галузі офшорних бізнес-послуг в 2021 р. за різними напрямками, а саме: фінансова привабливість, навички людей та доступність людського капіталу, бізнес-середовище та цифровий резонанс.

Країни-лідери у сфері офшорних бізнес-послуг у світі у 2021 році

Країна	Фінансова привабливість	Навички людей	Бізнес-середовище	Цифровий резонанс
Індія	2,83	2,18	1,17	0,91
Китай	1,99	2,3	1,47	1,04
Малайзія	2,49	1,26	1,64	0,83
Індонезія	2,78	1,26	1,34	0,83
Бразилія	2,37	1,69	1,32	0,67
В'єтнам	2,77	1,2	1,4	0,68
США	0,4	2,39	2,03	1,15
Великобританія	0,85	1,93	2,08	1,11
Філіппіни	2,82	1,32	1,15	0,67
Таїланд	2,46	1,24	1,52	0,69
Мексика	2,33	1,39	1,43	0,67
Естонія	2,04	0,83	1,95	0,91
Колумбія	2,42	1,18	1,42	0,64
Польща	2,15	1,18	1,58	0,72
Єгипет	2,75	1,05	1,15	0,67
Німеччина	0,79	1,85	1,91	1,04
Португалія	1,83	1,23	1,79	0,74
Болгарія	2,52	0,77	1,64	0,66
Грузія	2,77	0,66	1,56	0,58
Латвія	2,34	0,8	1,72	0,69

Джерело: розроблено автором за матеріалами [24]

Згідно з наведеними даними, завдяки своїй фінансовій привабливості та наявності навичок у персоналу, Індія була визнана найбільш привабливим місцем для офшорних ділових послуг з оцінкою 2,83 та 2,18 відповідно. Область, у якій Індія була не настільки привабливою – цифровий резонанс, оцінка якого становила 0,91. Для порівняння, США набрали 1,15 балів за цифровий резонанс.

Існують «чорні» та «білі» списки офшорних зон. Точного списку заборонених «чорних» офшорних зон, територій та цілих країн-островів у 2022 році не існує. Кожна юрисдикція має окремі зони, де іноземні підприємці можуть відкрити бізнес і скористатися спеціальним податковим режимом. А чорні списки є прерогативою кожної країни індивідуально, і той офшор, який під заборонаю для однієї країни, може бути у білому списку для іншої.

Однак існує офіційний глобальний список офшорних зон, які підлягають контролю та періодичній перевірці з боку світових регуляторів (ОЕСР, ФАТФ та

ЄС). Основна мета такої уваги – вирівнювання податків по країнах, боротьба з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму, а також розкриття інформації про всіх бенефіціарних власників.

У квітні 2009 року ОЕСР опублікував «чорні», «сірі» та «білі» списки країн, які класифікуються в залежності від їх відповідності міжнародним стандартам обміну фінансовою інформацією [12]. Після цього світова спільнота заявила про свій намір застосувати по відношенню до країн, що потрапили в «чорні» і «сірі» списки, санкції, спрямовані на посилення вимог до розкриття інформації людьми, що переводять гроші в офшори. Також світове співтовариство планувало направити прохання в МВФ і Всесвітній банк, яке полягало у відмові від інвестиційних проектів в офшорних зонах [8].

Країни світу відреагували на дані заяви дуже швидко – «чорний» список зник практично відразу, а в «сірому» списку замість 38 країн залишилися тільки Ніуе і Науру. Поряд з цим поповнився «білий» список країн.

У табл. 2.3 наведено деякі списки «чорних» та «сірих» офшорів України та інших країн.

Досліджуючи офшорний бізнес, необхідним є аналіз загальної схильності країн до офшорингу. Пропонується розглянути даний показник через відображення його на карті світу (рис. 2.1).

Польща та Молдова виділяються в Європі за рахунок великих діаспор, якісного людського капіталу, низьких зарплат та хорошої інфраструктури.

В межах європейської орбіти Єгипет також добре розвивається, маючи велику діаспору, низьку заробітну плату, широко розповсюджену вищу освіту з університетської системи, що посіла 42 місце у світі, та гідну інфраструктуру. Він стримується лише обмеженими знаннями англійської мови.

Таблиця 2.3

Порівняння категорій офшорних зон за класифікацією різних країн

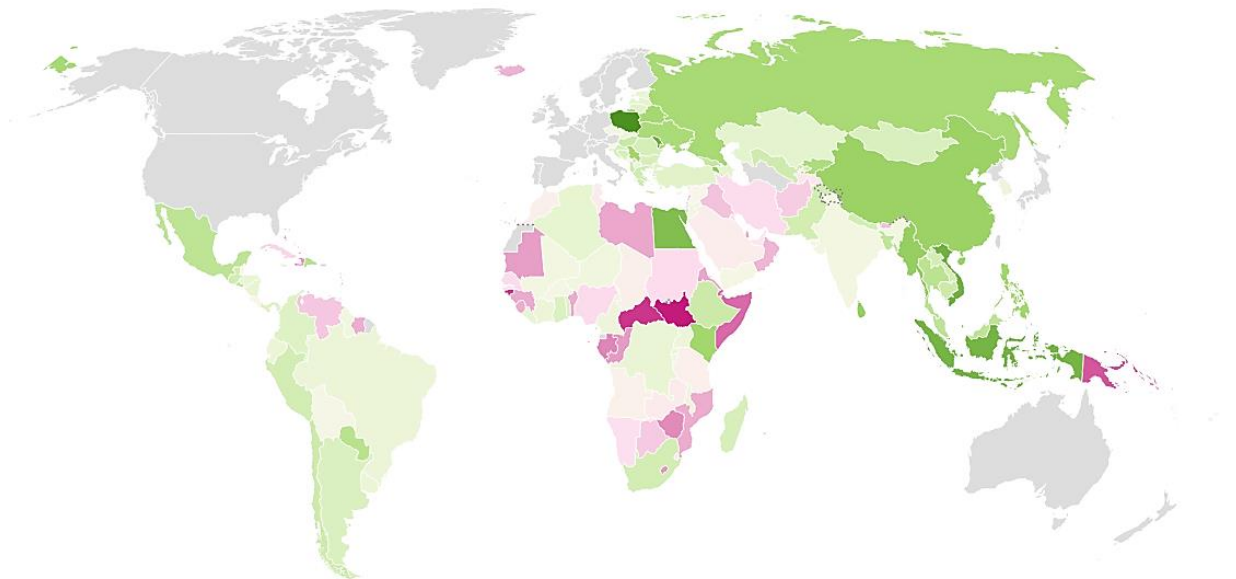
Офшор	Україна	Франція	Німеччина	Італія	Іспанія	Великобританія	США
Ангілья	В	В	В	В	В	-	В
Багами	В	В	В	В	В	-	В
Барбадос	В	-	-	В	В	-	В
Бермуди	В	В	В	В	В	-	В
БВО	В	В	-	В	В	-	В
Каймани	В	В	В	В	В	-	В
Кіпр	-	-	-	В	В	-	-
Гібралтар	В	В	В	В	В	G	В
Гернсі	В	В	В	В	В	G	-
Гонконг	-	-	-	В	В	-	В
Острів Мен	В	В	В	В	В	G	-
Джерсі	В	В	В	В	В	-	-
Ліхтенштейн	-	В	В	В	В	-	В
Люксембург	-	-	-	-	G	G	В
Мальта	В	-	-	G	В	G	-
Маврикій	-	-	-	G	В	-	-
Монако	В	В	В	G	В	-	В
Панама	-	В	В	G	В	-	В
Сінгапур	-	-	-	В	-	G	В
Швейцарія	-	В	В	В	В	-	В
Теркс і Кайкос	В	В	В	В	В	-	В

Умовні позначення: В – офіційний «чорний» список; b – неофіційний «чорний» список; G – «сірий» список

Джерело: розроблено автором за матеріалами [10]

В Азії виділяються В'єтнам та Індонезію, що мають великі діаспори та потужний людський капітал. Хоча у В'єтнамі заробітна плата вища, переважає його чудова інфраструктура.

Росія, Китай, Кенія, Сербія, Вірменія та Шрі-Ланка також мають високі показники схильності до офшорингу.

**Рис. 2.1. Країни, що розвиваються, за загальною схильністю до офшорингу
(зелений = висока; фіолетовий = низька)**

Джерело: розроблено автором за матеріалами [23]

В цілому, дані ОЕСР [23] визначають глобальне офшорне багатство на рівні 11,3 трлн дол. США.

Найнижчі податкові зони – це острови-офшори, серед яких Сейшели, Кіпр, Невіс, БВО, Маршаллові острови, Острови Мен та Кука, а також багато інших. Звичайно, сьогодні ОЕСР та ФАТФ суворо контролюють закони таких країн, у тому числі з податків та банківських продуктів, проте загальні особливості та плюси таких територій збереглися:

- ✓ Проста процедура реєстрації офшорної компанії, наприклад, на Карибських островах, навіть без особистої присутності засновника.
- ✓ Низькі чи нульові податкові ставки на світовий прибуток.

Наостанок, доцільно розглянути компанії світу, які тримають найбільше грошей в офшорах (табл. 2.4).

За даними дослідження Fortune 500 повідомляється, що 59% компаній мають прибуток в офшорах, проте деякі компанії переносять прибуток в офшори набагато агресивніше, ніж інші. Лише чотири компанії, Apple, Pfizer, Microsoft та General Electric, становлять чверть загальної кількості. На 30 компаній, що мають найбільше грошей в офшорах, припадає понад 1,76 трильйона доларів. Іншими

словами, лише 30 компаній становлять 68% офшорних готівкових коштів. 293 компанії Fortune 500, які звітують про офшорні прибутки, колективно розкривають інформацію про офшори в розмірі 2,6 трлн дол. [12, с. 12].

Таблиця 2.4

ТОП-30 компаній, у яких найбільше грошей утримується в офшорах

Компанія	Гроші, що утримуються в офшорах (млн.дол.)	Кількість компаній в офшорах	Компанія	Гроші, що утримуються в офшорах (млн.дол.)	Кількість компаній в офшорах
Apple	246,000	3	Pepsi Co	44,900	133
Pfizer	198,944	157	J.P. Morgan Chase & Co.	38,400	170
Microsoft	142,000	5	Gilead Sciences	37,600	13
General Electric	82,000	22	Amgen	36,600	9
International Business Machines	71,400	18	Coca-Cola	35,500	14
Johnson & Johnson	66,200	60	Qualcomm	32,500	4
Cisco Systems	65,600	54	Goldman Sachs Group	31,240	905
Merck	63,100	115	United Technologies	31,000	30
Google	60,700	1	AbbVie Inc	29,000	40
Exxon Mobil	54,000	38	Eli Lilly	28,000	35
Procter & Gamble	49,000	32	Wal-Mart Stores	26,600	
Oracle	47,500	5	Hewlett Packard Enterprise	26,200	22
Citigroup	47,000	137	Bristol-Myers Squibb	25,700	29
Chevron	46,400	8	Abbott Laboratories	24,000	111
Intel	46,400	14	Danaher	23,000	29

Джерело: розроблено автором за матеріалами [12]

П'ять найкращих технологічних компаній, що працюють у Великобританії, зуміли отримати прибуток у 8,1 млрд. фунтів стерлінгів у Великобританії в 2018 році. Однак завдяки цим компаніям, які впроваджують складні фінансові структури для виведення цих прибутків в офшори, ці компанії сплатили лише 237 мільйонів фунтів стерлінгів із цих прибутків у Великобританії, ефективна ставка

податку становить лише 2,9%. Це означає, що загальна сума податку, якої ухиляються компанії у Великобританії, становить приблизно 1,3 млрд. фунтів стерлінгів у 2018 р.

Отже, за даними ОЕСР на сьогодні світова система банківського офшору приховує близько 21 трлн. доларів. Офшорні юрисдикції складають особливий клас вільних економічних зон. Вони відрізняються від ВЕЗ тим, що зареєстровані в них підприємства не мають права здійснювати будь-яку виробничу діяльність.

2.2 Визначення напрямків вдосконалення для привабливих та проблемних офшорних зон

Щороку через офшори світ втрачає від 7 до 20 трильйонів доларів. Тобто, близько 10% своєї економіки. Всі ці гроші, не лише з України, а й з Британії, Франції чи Німеччини, потрібні для охорони здоров'я, на оборону, для шкіл та університетів. Вони розміщені десь у офшорах, і тому країна не може отримати податки з них та будувати навчальні заклади чи добрі дороги.

За даними Tax Justice Network, заможні люди цієї планети тримають в офшорах близько 11,3 трлн. дол. (це рівень ВВП США або Євросоюзу). Цифри офшорних грошей компаній ще вищі.

Незважаючи на те, що офшори є породженням західного капіталізму, пострадянський світ дуже активно використовує ці можливості. Але використовує часто з інших мотивів, ніж західний світ.

Головна мотивація для «офшоризації» західних компаній — це ухиляння від оподаткування. Головна мотивація для «офшоризації» пострадянських компаній — це «узаконення» нелегальних доходів чи виведення свого бізнесу у «безпечнішу» правову зону [31].

Одна з ключових моделей використання офшорів на пострадянському просторі — це коли ті чи інші люди не хочуть, щоб громадськість знала, що вони мають певні компанії.

Вони створюють компанію-офшор, щоб ніхто не зміг дізнатися про справжнього власника компанії. І тоді, через цю офшорну компанію, вони або купують компанію у своїй країні, або переводять із компанії-офшору гроші в економіку своєї країни.

Одна з основних українських тенденцій — приховати власність, а потім завести гроші з офшорів у вигляді інвестицій.

У країнах Центральної Азії офшори використовують передусім для створення монополій. Чиновники кидають гроші в офшор, потім повертають їх у країну та монополізують певну галузь економіки.

Бізнесмени чи політики з Близького сходу використовують офшори з міркувань безпеки — на той випадок, якщо що з ними станеться. Вони прагнуть мати «запасні кошти», приховані від уряду та народу [25].

Дуже важлива відмінність пострадянського чи близькосхідного та західного світу полягає у тому, що західні країни намагаються боротися проти офшоризації економіки, підписуючи з «офшорними» країнами різні угоди про відкриття інформації. Це дає їм значно більший доступ до інформації та великі важелі впливу.

США, Великобританія та інші розвинені країни підписали численні угоди, наприклад, зі Швейцарією чи іншими державами, де їхні громадяни зберігали свої активи. Тому вони отримують регулярну інформацію і мають доступ до даних з банківських рахунків, якими володіють їхні громадяни.

Нині все змінюється. Кожна нова криза – падіння азійських економік у 1997 – 1998 роках, фінансова криза 2008 року тощо. — розкриває проблему офшорів, непрозорих схем та приховування грошей. Йде процес ускладнення роботи з офшорами, хоча цей процес буде тривалим. За деякими офшорами інформацію сьогодні отримувати набагато легше, ніж раніше. Наприклад, колись неможливо було знайти жодної інформації про компанії, які зареєструвалися на Панамі чи Кіпрі, зараз це можливо.

Інша тенденція полягає в тому, що чим складнішим стає світове регулювання питань офшорів, тим активніше самі офшори шукають шляхи уникнути цього регулювання. Тому схеми стають дедалі складнішими. І через кілька років світ може зіткнутися із ситуацією, коли формально офшори будуть значно більш відкритими та прозорими, але де-факто багато речей залишаться так само таємними.

Виходячи з цього, провідні економіки світу присвячують проблемам, викликаних діяльністю офшорів, обговорення в рамках таких форумів, як саміт G20, G8. Таким чином, офшоринг визнається всесвітньою проблемою особистих інтересів. Проблема особливо загострилася в зв'язку з початком світової фінансової кризи 2008 року, а також поширенням кризових явищ в країнах

Єврозони, оскільки для національних економік у важких економічних умовах особливу важливість представляють джерела доходів державного бюджету.

Особливо гостро в проблемі офшорингу виділяють аспект ідентифікації власника бізнесу. Розкриття інформації про бенефіціара офшорної компанії на поточний момент обов'язково тільки в певних випадках, а саме, для безпосередньої реєстрації компанії, або для відкриття рахунку в банку.

В табл. 2.5 досліджено окремо вплив офшорів на світову економіку.

Таблиця 2.5

Вплив офшорів на світову економіку

Позитивний вплив	Негативний вплив
Активізація міжнародних грошових потоків	Недобросовісна податкова конкуренція, що забирає податкові надходження у офшорних країн
Сприяння диверсифікації потоків капіталу	Нестабільність світової фінансової системи
Сприяння зростанню фінансових ринків	Підтримка тіньової економіки
Стимулювання зниження загальносвітового податкового тягара, створюючи конкуренцію	Зниження рівня зайнятості в офшорах
Забезпечення захисту права власності	Надання невинуватених конкурентних переваг окремим ТНК (щоб залучити інвестиції)
Сприяння процвітання країн, де розташовані офшори	Створення соціальної напруги в офшорах, що пов'язано з негативом з приводу ухиляння «багатих» від податків
Зростання конкурентоспроможності ТНК за допомогою найбільш гнучкої стратегії розвитку	Негативний імідж фірми

Джерело: розроблено автором

З одного боку, офшоринг сприяє активізації міжнародних грошових потоків, диверсифікації інвестицій, зростанню фінансових ринків. Також певною перевагою є зниження загальносвітового податкового тягара, створення конкуренції. Також офшори забезпечують захист права власності, сприяють процвітання самих офшорів, а також зростанню конкурентоспроможності ТНК і звільнення фінансових коштів для розвитку і досліджень, що є основною причиною використання офшорних юрисдикцій.

Однак дослідження показує, що є і негативні сторони використання офшорів, адже вони є базою для недобросовісної податкової конкуренції, що віднімає податкові надходження у офшорних країн, а також створює

несправедливі переваги для організацій, що використовують офшорні схеми ведення бізнесу. Також офшори, є сприятливим фактором розвитку і підтримки тіньової економіки. Знижується рівень зайнятості в офшорах, що сприяє зростанню соціальної напруженості. Таким чином, причин використання офшорів більше, ніж причин відмови від них.

Якщо говорити про вплив податкової конкуренції на світову економіку в цілому, то в довгостроковій перспективі вона може бути вигідна, так як корпорації менше приховують свої прибутки, усвідомлюючи, що відсоток відрахувань низький. В результаті звільнилися від податкового тягаря кошти спрямовуються на розвиток бізнесу, що в сучасних умовах все частіше означає проведення досліджень і створення нових розробок, в результаті приводячи до стимулювання економічного зростання. Ми визнаємо, що така конкуренція може розглядатися як несправедлива, що спотворює інвестиційні рішення, проте вважається, що стаючи все більш загальною практикою, створення офшорів в кінцевому підсумку буде призводити до врівноваження, в разі якщо держави будуть своєчасно реагувати на зміни конкурентного середовища в сфері офшорингу.

Якщо говорити про особливості офшорної конкурентоспроможності оподаткування в сучасних умовах, то в цьому контексті національні уряди, знаходяться під подвійним тиском щодо структури податкової системи: вони конкурують за іноземні інвестиції, а також за оподатковувані бази. Високий рівень мобільності капіталу означає зниження обмежень для вирішення інвесторів про місцезнаходження інвестицій. Беручи до уваги, що інвестори прагнуть отримати максимально можливий після оподаткування капітал, місця, що обіцяють низькі податкові ставки на прибуток на капітал, мають конкурентну перевагу. Навпаки, можна очікувати, що високі ефективні податкові ставки знизять привабливість держави для корпорацій.

Уряди країн повинні заборонити купувати власність або активи без вказівки імені та прізвища реального власника. Якщо, наприклад, якийсь олігарх захоче

купити будинок у Лондоні, треба ставити вимогу, щоб він вказав своє справжнє ім'я, а не ім'я якоїсь невідомої компанії.

Є ще другий момент, він трохи складніший, проте його втілення можливе. Якщо олігархи з країн, де існують сумніви щодо чесності їхніх активів, захочуть купувати власність, вони мають довести, чому їхні гроші «чесні». Сьогодні правоохоронні органи країн займаються тим, що доводять, чому ці гроші є «нечесними». Як вже зазначалось, офшорний бізнес це не завжди погано. Він може приносити користь як окремим підприємствам, так і державам в цілому. В таблиці 2.6 висвітлено переваги та недоліки різних типів офшорних зон.

Таблиця 2.6

Основні переваги та недоліки різних типів офшорних зон

Класичні офшори		Престижні «Оншори»		Інші «Мідшори»	
Переваги	Недоліки	Переваги	Недоліки	Переваги	Недоліки
1. Повна відсутність податків; Немає необхідності надавати звіт; 2. Повна відсутність контролю з боку держави; 3. Найвищий ступінь конфіденційності.	1. Компаніям, які знаходяться в класичних офшорних зонах більше всього недовіри з боку серйозних міжнародних фірм; 2. Віддаленість, що збільшує фінансові витрати на управління бізнес структурою; 3. Невисокий рівень розвитку держав, які надають такі послуги.	1. Зростає репутація компанії, яка створена в такій зоні; 2. Фактично, ці зони не відносять до офшорних, тому до них відсутнє упереджене відношення.	1. Підходять не для всіх організацій. 2. Вигода суттєво залежить від форми бізнесу та сфери діяльності; 3. Неповне звільнення від податків.	1. При правильно побудованій схемі податки можна ефективно мінімізувати; 2. Фактично, ці зони не відносять до офшорних, тому до них відсутнє упереджене відношення.	1. Підходять не для всіх організацій. 2. Вигода суттєво залежить від типу компанії; 3. Необхідно надавати звітність.

Джерело: розроблено автором

Відкриваючи компанію в офшорі на островах або країні з вигідними податковими ставками, іноземний підприємець не тільки збільшить рентабельність підприємства, але також отримує доступ до заборонених на батьківщині операцій.

Найпопулярніші ніші, які можна законно відкрити в офшорі на вигідних умовах:

- ✓ Експорт та імпорт товарів з низькими податками. Найпопулярніші офшори-острова та країни – Кіпр, Великобританія, Данія.
- ✓ Розробка ПЗ та ІТ індустрія. У даному напрямку пропонується офшори Панама, Домінікана, США (окремі штати), Канада, Мальта, Данія, Кіпр, Литва, Маршаллові острови.
- ✓ Нерухомість в офшорі, яка може стати добрим інвестиційним інструментом – Великобританія, Ірландія, Португалія, Іспанія, Італія, Кіпр, Франція.
- ✓ Фінансова ліцензія доступна в наступних офшорах: на Кайманових островах, Домініці, Вануату, Puerto Rico, Панамі, Андоррі, Люксембурзі.
- ✓ Криптовалюта, брокерські рахунки та торгівля на біржах – затребуваний у 2022 році спосіб збільшити свої доходи через офшори на Карибських островах, ОАЕ та в деяких європейських країнах [31].

Переваги офшорних зон для держави, на території якої розташована офшорна зона:

- ✓ Залучення іноземних інвестицій;
- ✓ Залучення іноземних компаній;
- ✓ Відсутність контролю над офшорними компаніями.

Переваги офшорних зон для власників офшорних організацій:

- ✓ Статус іноземної міжнародної держави;
- ✓ Оптимізація оподаткування;
- ✓ Корпоративний на запасний рахунок в державі зі стабільною економікою;
- ✓ Відсутність валютного контролю;
- ✓ Конфіденційність;
- ✓ Відсутність обмежень по географії транзакцій в різні юрисдикції.

Щодо оптимізації ролі офшорного бізнесу, важливим є його регулювання та контроль за ним. Найважливішим інструментом регулювання офшорного бізнесу на міжнародному рівні є діяльність Групи розробки фінансових заходів боротьби

з відмиванням грошей (FATF), яка розробляє заходи по формуванню в кожній країні режиму протидії легалізації незаконно отриманих доходів. Рекомендації FATF спрямовані на: вдосконалення правової системи в країні, підвищення ролі фінансових і кредитних установ у боротьбі з відмиванням грошей, на активізацію міжнародного співробітництва в галузі запобігання відмивання капіталів. FATF відповідно до критерію ризику були розроблені два списки держав – «чорний» і «темно-сірий». Ці держави відхиляються від застосування контрзаходів для захисту світової фінансової системи від ризиків відмивання грошей.

Доцільно здійснити ряд тактичних заходів, спрямованих на підвищення прозорості, законності офшорних операцій, зокрема:

- укласти угоди про обмін інформацією з офшорними зонами (Кайманові острови, Гонконг, Сейшели, Беліз);
- впровадити процедури автоматичного обміну інформацією з країнами-партнерами (Люксембург, Нідерланди, Кіпр і ін.);
- удосконалювати діяльність банків країни в якості основного регулятора в сфері вивезення капіталу;
- упорядкувати список офшорів відповідно до міжнародної практики;
- поступово ввести обмеження на діяльність в конкретній країні компаній, контрольованих офшорними власниками, включаючи їх участь в держзамовленнях і інших видах діяльності, пов'язаних з використанням бюджетних коштів.

Можливості та способи оптимізації ролі офшорних центрів підсумовано в табл.2.7.

Таблиця 2.7

Інструменти оптимізації ролі офшорних центрів через визначення їх переваг

Інструмент	Застосування та переваги
Маніпулювання ціною товару контрактною	офшорна центр не зобов'язана здавати країні, де функціонує, фінансові, бухгалтерські та інші звіти
	спрощується процедура вивезення товарів з країни
	статус іноземної значно підвищує престиж компанії
	весь прибуток, зароблена офшорним центром, зберігається в повному обсязі і не підлягає подальшому оподаткуванню
Збереження комерційної інформації конфіденційності	можливість призначення в компанії так званих номінальних директорів і акціонерів, що додатково

	забезпечує конфіденційність інформації про кінцевих власників
Відміна нульових ставок оподаткування	Це зобов'язуватиме всі офшорні центри перераховувати мінімальні податки за отримані доходи від діяльності, що зменшить жорсткість контролю за відмивання коштів через офшори
Сплата податків як країнам функціонування, так і країні, в якій засновано центр	Розподіл податкових відрахувань
Введення спрощеної форми звітності	Звітування офшорних центрів дозволить країнам та їх уряду звіряти рівень сплачених податків за мінімальними ставками та отриманих доходів

Джерело: розроблено автором

Варто зазначити, що використовувати офшорний центр тільки для мінімізації податкових відрахувань вкрай ризиковано. В такому випадку незабаром підприємців чекають тяжкі фіскальні наслідки. Застосування офшору має мати в першу чергу економічне обґрунтування.

Серед країн Європейського союзу (ЄС) найбільш активно в боротьбі з офшорами просунулися Великобританія і Франція. На наднаціональному рівні ЄС антиофшорне регулювання базується на прийнятому в 2004 році «Повідомленні щодо протидії та боротьби з фінансовими та корпоративними зловживаннями» (Communication on preventing and combating financial and corporate malpractice), яке передбачає активізацію інформаційного обміну між країнами про оподаткування підприємств і проведення узгодженої політики між членами ЄС щодо офшорних зон.

В умовах глобалізації роль фінансової діяльності в офшорних зонах зростає у напрямку розвитку «податкових гаваней», в яких відсутні корпоративні податки; оподатковується лише прибуток, отриманий від комерційної діяльності, що здійснюється в межах юрисдикції, а не за її межами; або в яких існують спеціальні податкові пільги для окремих видів компаній або видів комерційної діяльності.

Крім того, слід звернути увагу на аналіз впливу відмивання грошей на офшорні фінансові центри, оскільки за останнє десятиліття багато офшорних

фінансових центрів або зон були створені як спроба країн (або територій) розвивати свою національну економіку через міжнародні фінансові послуги.

Отже, якщо інтерес інвесторів та власників офшорних центрів зрозумілий, то переваги для країни-інкорпорації обумовлені великими іноземними інвестиціями в економіку держави, доходом від надання секретарських та агентських послуг, а також ліцензування та ренти офісної нерухомості. Як наслідок – вирішення проблем безробіття та підвищення рівня економіки.

2.3 Проблеми функціонування офшорного бізнесу та діяльність міжнародних організацій щодо регулювання та контролю за рухом «брудних грошей»

Офшоринг – це практика перенесення ділових операцій за кордон, зазвичай в країну, що розвивається. Це допомагає компаніям скористатися нижчими експлуатаційними витратами та великим кадровим резервом для швидкого масштабування свого бізнесу.

Однак офшоринг пов'язаний із деякими неминучими проблемами, які можуть становити значний ризик для бізнесу. Варто розглянути кожну з них.

1. Різниця часових поясів

Компанії можуть скористатися перевагами офшорінгу лише за значного зниження операційних витрат за кордоном. Це може відвести компанії далеко від своїх рідних країн, зазвичай на інший континент в іншому часовому поясі.

В останні роки такі країни, як Філіппіни, Індія та Китай стали популярними офшорними напрямками для західних країн. Але в цьому випадку західним компаніям доведеться працювати з більш ніж п'ятигодинною різницею у часі зі своїми офшорними партнерами.

В результаті команди, що знаходяться в різних часових поясах, можуть зіткнутися із затримками у спілкуванні та наданні результатів. Наприклад, може бути складно організувати групові збори з усіма членами команди.

2. Культурні та мовні бар'єри

Офшоринг може виходити за географічні межі, але культурні та мовні відмінності залишаються. У більшості популярних офшорних напрямів, таких як Філіппіни, працює англomовна робоча сила, добре знайома зі світовою культурою. Проте англійська зазвичай є другою мовою.

Крім того, керівники в штаб-квартирі, швидше за все, не знайомі з місцевою культурою свого офшорного розробника або постачальника послуг. Це може вплинути на все, від календаря свят до повсякденного спілкування. Основні нерозуміння, пов'язані з мовою тіла чи почуттям гумору, можуть бути приводом для конфронтації між членами команди.

3. Питання контролю якості

Офшорна розробка продукції завжди пов'язана з певними проблемами, пов'язаними з якістю. Однак офшорний аутсорсинг (найм сторонніх постачальників за кордоном) може викликати ще більші побоювань у цій сфері. Незважаючи на неодноразові інструкції та спілкування, результати роботи офшорного центру можуть не відповідати очікуванням замовника. Більш того, збої та затримки в місцевому ланцюжку постачання можуть додатково вплинути на кінцеву доставку.

4. Питання безпеки та інтелектуальної власності (ІВ)

Будь-який обмін важливою діловою інформацією наражає на ризик крадіжки. Однак географічна віддаленість офшорних положень збільшує цей ризик.

По-перше, будь-який патентний захист зазвичай залежить від країни. Місцеві закони регулюватимуть безпеку ІС вашої компанії. І отримання цього захисту – це ще один пакет документів, на який замовнику потрібно буде витратити ресурси.

Крім того, незалежно від місцезнаходження клієнтів, їх дані можуть зберігатися на серверах в офшорних зонах. Закони про захист цих країн можуть зробити їх вразливими при порушеннях.

5. Нарахування заробітної плати та дотримання вимог

Офшоринг включає управління двома паралельними системами для нарахування заробітної плати і дотримання вимог. Це, безперечно, збільшить обсяг паперової роботи, збільшивши приховані витрати на офшоринг.

Що ще важливіше, існує ризик отримати штраф, якщо ненавмисно пропустити вимоги внутрішньої або офшорної відповідності. Ці ускладнення можуть вплинути на продуктивність співробітників та прибуток.

6. Негативний імідж через втрату домашньої роботи

Взагалі, офшорний аутсорсинг не схвалюється в більшості країн. Більшість людей вбачають у цьому витік можливостей працевлаштування з рідної країни до місць, які не створюють робочих місць та не приносять податкових надходжень.

А останніми роками у суспільстві триває жвава дискусія про недоліки офшорного бізнесу в умовах економічної невизначеності. Будь-яка компанія, яка віддає кілька посад на аутсорсинг, може зазнати невдоволення співробітників.

7. Щоденні операційні завдання

Нарешті, той факт, що офшорні об'єкти є сутнісно віддаленими, створює значні перешкоди у повсякденній роботі. Більшість компаній стикаються з тими чи іншими проблемами комунікації. Якщо додати до цього різницю у часі та мовні бар'єри, і отримуємо справжню управлінську проблему. Це знижує загальну продуктивність на всіх рівнях.

Тому, офшорні центри повинні заздалегідь підготуватись до таких проблем управління людськими ресурсами. І найпростіший спосіб зробити це – використовувати правильну технологію. Наразі багато компаній займається розробкою програмного забезпечення в даній сфері, що значно полегшує роботу на всіх етапах.

Серед переваг офшорінгу можна виділити такі:

- ✓ Економія коштів за рахунок зниження собівартості продукції.
- ✓ Низькі адміністративні та експлуатаційні витрати.
- ✓ Доступ до резерву кваліфікованої робочої сили за нижчою ціною.
- ✓ Менше проблем із персоналом та рекрутингом, якщо компанія займається офшорним аутсорсингом.
- ✓ Можливість розвитку бізнесу на новому ринку.
- ✓ Можливість забезпечення цілодобової роботи у різних часових поясах.
- ✓ Вигода від сприятливої державної політики.
- ✓ Підвищення гнучкості бізнесу та здатності йти на ризик [9].

Як відомо, великі міжнародні корпорації часто застосовують схеми податкового планування, використовуючи лазівки в законодавстві, шляхом створення дочірніх компаній в іноземній державі. Стандартна схема роботи подібних схем наступна: для скорочення величини прибутку головна компанія продає фірмі в офшорній зоні (власники компаній збігаються) продукцію за заниженими цінами. Таким чином, власник компанії виграє за рахунок двох

факторів: зниження прибутку головної компанії і низької ставки оподаткування для компанії, що діє як офшор.

Як зазначалося вище, через такі дії бюджети країн світу щорічно недоотримують не те, що мільярди, а трильйони доларів. Тому, з метою уникнення таких ситуацій в науковій практиці використовується термін «деофшоризація».

Деофшоризація – це серія законодавчих ініціатив, спрямованих проти приховування доходів компаній, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю. Ці заходи дозволять відкрити власників компаній, зареєстрованих в офшорних зонах, отримати звітність про діяльність таких організацій і підвищити збір податків в країнах резидентів-кінцевих бенефіціарів таких фірм.

Поняття «деофшоризації» може бути застосовано тільки до національної економіки і являє собою політику, яка має зменшити залежність економіки конкретної країни від офшорів. Політика деофшоризації тримає курс на те, щоб гроші, зароблені в країні, залишалися в ній або йшли тільки після сплати всіх передбачених податків. Отже, перед світовою спільнотою сьогодні стоїть велике завдання. Це завдання полягає в розробці єдиної концепції деофшоризації світової економіки. Для цього слід здійснити ряд заходів щодо посилення доступності інформації про офшори і виявленні їх бенефіціарів, налагодити співпрацю між офшорами з владою офшорних юрисдикцій.

На сьогоднішній день політика деофшоризації носить фрагментарний, часто лише декларативний характер і не завжди послідовна. Необхідні більш радикальні заходи.

Таким чином, можна визначити такі проблеми деофшоризації та методи протидії:

1. Проблема: привабливість офшорних зон завдяки низькому оподаткуванню, що спричиняє низькі податкові надходження до країн власників підприємств. Протидія: зниження привабливості іноземних держав (не тільки офшорів) шляхом усунення «нечесної податкової конкуренції» і скорочення можливостей для

обходу транскордонними бізнес-групами, з використанням офшорних інститутів, норм законодавства та інших регулятивних правил в країнах-донорах.

2. Проблема: суворий інвестиційний клімат в країнах, звідки відбувається «втеча» капіталу. Протидія: необхідно покращувати умови для бізнесу та інвестиційний клімат, розвивати фондовий ринок, удосконалювати законодавство і судову систему.

3. Проблема: сувора конфіденційність клієнтів офшорних зон. Протидія: укладання угод про передачу податкової інформації з офшорних зон в країни-донори.

4. Проблема: збільшення обсягів вивезення капіталу. Протидія: розширення на внутрішньому ринку пропозицій фінансових інструментів депозитно-інвестиційного характеру, орієнтованих на вітчизняні компанії-експортери, що володіють ресурсами.

З метою забезпечення деофшоризації світової економіки представляється доцільним уповноваженими державними структурами розробити комплекс заходів економічного і правового характеру, спрямованих на виключення компаній, контрольованих офшорним капіталом, із стратегічно важливих для країн сфер діяльності, а також на розвиток міждержавних зв'язків з державами з метою укладення двосторонніх угод про розкриття інформації про операції резидентів.

На рисунку 2.2 представлено визначення рівнів та класифікації глобального регулювання офшорного бізнесу.

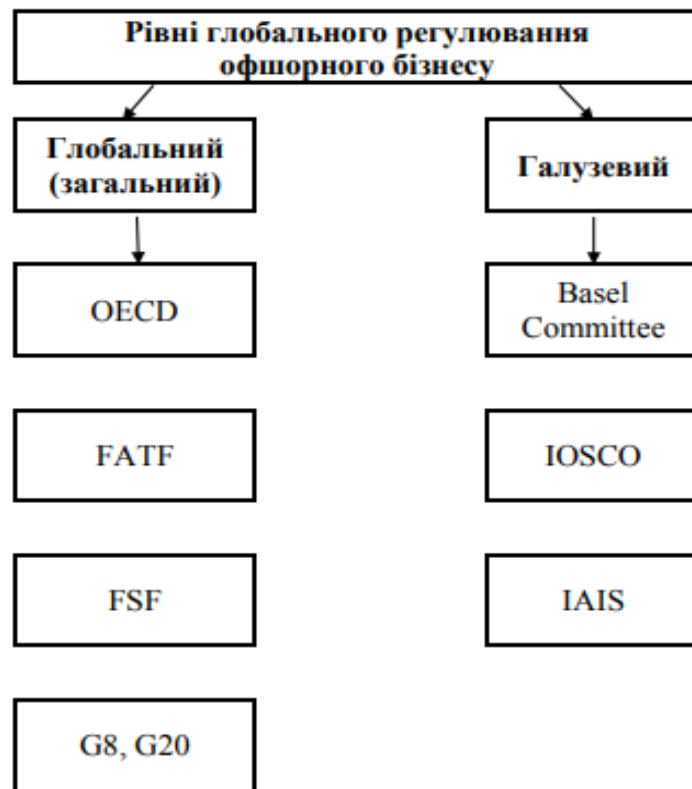

Рис. 2.2. Рівні глобального регулювання офшорного бізнесу

Джерело: розроблено автором на основі матеріалів [37]

Глобальне регулювання офшорного бізнесу здійснюється Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (ФАТФ), Радою з фінансової стабільності, МВФ, міжнародною неурядовою організацією Tax Justice Network. Діяльність міжнародних організацій, які координують діяльність офшорних організацій та виконують регулятивну функцію міжнародних фінансів, сьогодні спрямована на обмеження операцій, які фінансуються за рахунок капіталу кримінального походження та запобігання транснаціональному руху капіталу незаконним шляхом. Одними із основних міжнародних угод у сфері функціонування офшорного бізнесу є Угоди про запобігання подвійному оподаткуванню (DTA) та Угоди щодо обміну податковою інформацією (TIEA), які були запропоновані ОЕСР [37].

Угоди про запобігання подвійному оподаткуванню (DTA) — це угоди між двома або більше країнами, спрямовані на уникнення міжнародного подвійного оподаткування доходів та майна. Основна мета DTA — розділити право

оподаткування між Договірними країнами, уникнути розбіжностей, забезпечити рівні права та безпеку платників податків, а також запобігти ухиленням від оподаткування.

Так, наприклад, Швейцарія в даний час має угоди про уникнення подвійного оподаткування з більш ніж 100 країнами та прагне до подальшого розширення своєї мережі угод. Швейцарія також має вісім угод про уникнення подвійного оподаткування щодо податків на спадщину та майно [1].

Угода щодо обміну податковою інформацією (TIEA) підписується про обмін податковою інформацією (TIEA) з країнами-членами ОЕСР та відповідними юрисдикціями, відомими під загальною назвою «партнери-учасники». Даний процес дозволяє деяким юрисдикціям офшорних фінансових центрів, які не входять до ОЕСР, взяти на себе зобов'язання щодо усунення шкідливих міжнародних методів ухилення від сплати податків та ухилення від сплати податків.

TIEA націлені на налагодження ефективного обміну інформацією та підвищення прозорості фінансових операцій/операцій платників податків з метою оподаткування. TIEA також забезпечують важливий імпульс для досягнення цілей ініціативи ОЕСР щодо боротьби зі шкідливою податковою практикою.

Відповідно до TIEA партнери за договором повинні мати правові та адміністративні рамки для підтримки своїх зобов'язань щодо обміну інформацією. Наприклад, можливість обміну інформацією не може бути обмежена такими обмеженнями, як закони про банківську таємницю або обмеження можливості купувати і, отже, обмінюватися інформацією, яка необхідна для їхнього внутрішнього податкового адміністрування.

TIEA відрізняються від всеосяжних міжнародних податкових угод (DTA), оскільки вони не містять жодних положень щодо розподілу податкових прав на дохід.

TIEA також відрізняються від статті про обмін інформацією традиційних міжнародних податкових угод в двох аспектах:

- ТІЕА ширше, ніж міжнародні податкові угоди, оскільки вони охоплюють усі податки, які адмініструються Уповноваженим з податків та зборів, а також кримінальні та цивільні податкові питання.

- ТІЕА на відміну від інших міжнародних податкових угод, може стосуватися тільки конкретного розслідування, яке проводиться в даний момент — тобто стаття про обмін інформацією відповідно до традиційних міжнародних податкових угод допускає конкретний, спонтанний та автоматичний обмін інформацією.

ТІЕА забезпечують широкі переваги для міжнародного фінансового співтовариства, а також конкретні переваги для відповідної офшорної фінансової юрисдикції окремої країни. Так, наприклад, Багамські острови мають 34 підписаних угод ТІЕА з різними країнами, такими як США, Австралія, Канада, Франція, Грузія, Данія, Індонезія та іншими [15].

Щоб протистояти тренду вивезення капіталу за кордон, Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) у 2013 році розробила план BEPS. Його головним завданням стала боротьба з виведенням прибутків корпорацій в зони з низькими податками. На поточний момент до плану BEPS приєдналися понад 140 країн, Україна в тому числі. Всього проект налічує 15 заходів, а саме:

Захід 1. Вирішення податкових проблем спричинених цифровізацією — наприклад, сплата податку на додану вартість на товари та послуги цифрової економіки.

Захід 2. Нейтралізація ефекту гібридних інструментів (гібридних невідповідностей) — використання компаніями лазівок та невідповідностей між країнами у правилах оподаткування певних видів доходів. Наприклад, міжнаціональна фінансова операція в одній юрисдикції може обліковуватись як податкове вирахування, а в іншій країні — як податкова пільга. Таким чином, знижується податкова база, тобто податок не сплачується в жодній юрисдикції.

Захід 3. Вирішення проблем, які випливають з використання так званих контрольованих іноземних компаній (КІК), — використання

правил оподаткування дивідендів та активів контрольованих компаній для ухилення акціонерів від оподаткування їх доходів як фізичних осіб. Таким чином доходи акціонера, контролера чи бенефіціара виводяться з юрисдикції країни резидентства особи до країни іншої юрисдикції.

Захід 4. Ліміт на податкове вирахування відсотків — боротьба із зниженням податкової бази шляхом обліку відсотків за кредитами як податкового вирахування.

Захід 5. Боротьба з податковими зловживаннями — боротьба з офшорними зонами, тобто спеціальними режимами оподаткування у певних юрисдикціях, що шкодять іншим юрисдикціям.

Захід 6. Протидія зловживанням податковими конвенціями, тобто використання компаній-прокладок для торгівлі між країнами, що не мають міжнародних договорів між ними, але мають преференції при торгівлі з країнами, що входять до податкової конвенції.

Захід 7. Статус постійного представництва, передбачає порядок оподаткування, яким застосовується облік прибутку згідно присутності підприємства у певній юрисдикції. Визначення цього статусу критично важливе для застосування правил оподаткування нерезидентів.

Заходи 8-10. Трансфертне ціноутворення, тобто використання торгівлі між юридичними особами мультинаціональної корпорації. Цим кроком забороняється використовувати знижки для пов'язаних підприємств. Виділяються такі групи: нематеріальні активи, ризики і капітал, операції з підвищеним ризиком.

Захід 11. Аналіз даних про BEPS, розробка методології збору та аналізу інформації про розмивання бази оподаткування та виведення прибутку.

Захід 12. Запровадження обов'язкового розкриття інформації. На платників податків накладається обов'язок розкриття схем, які вони використовують для зниження податкової бази та виведення прибутку, тобто використання схем агресивного податкового планування.

Захід 13. Звіт «Country-by-Country». Розкриття інформації мультинаціональними корпораціями про сплачені податки, доходи, прибутки та економічну активність у кожній юрисдикції, в якій вони оперують.

Захід 14. Прийняття процедур двостороннього погодження, визначає механізми вирішення спорів щодо оподаткування, яке на думку платника податків не відповідає умовам податкової конвенції між юрисдикціями.

Захід 15. Багатосторонній інструмент (MLI), багатостороння конвенція, інструмент для внесення змін у двосторонні угоди для закриття лазівок, що дозволяють уникнути оподаткування [34].

Чотири з цих заходів є обов'язковими для виконання всіх країн, а саме заходи 5, 6, 13 та 14.

Що стосується законодавства, то найбільшого успіху в цьому відношенні добилися в США, де в 2010 році був затверджений закон про закордонні рахунки – Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA). Відповідно до закону фінансовим організаціям з усього світу необхідно надавати інформацію про рахунки американських платників податків і компаній, контрольованих громадянами цієї країни мінімум на 10%.

Серед країн Європейського союзу (ЄС) найбільш активно в боротьбі з офшорами просунулися Великобританія і Франція. На наднаціональному рівні ЄС антиофшорне регулювання базується на прийнятому в 2004 році «Повідомленні щодо протидії та боротьби з фінансовими та корпоративними зловживаннями» (Communication on preventing and combating financial and corporate malpractice), яке передбачає активізацію інформаційного обміну між країнами про оподаткування підприємств і проведення узгодженої політики між членами ЄС щодо офшорних зон.

У Швейцарії з 2013 року діє закон «Про міжнародну адміністративну допомогу в податкових справах». Завдяки цьому закону зарубіжні податкові представництва можуть запитувати у швейцарських банків інформацію по рахунках іноземців, які намагалися уникнути сплати податків у себе на батьківщині.

У Сінгапурі приховування доходів від сплати податків з 1 липня 2014 року вважається злочином [20, с. 80].

В Україні деофшоризація обговорюється не один рік. У 2013 був прийнятий «антиофшорній» закон №408-VII, покликаний контролювати ціноутворення за операціями з пов'язаними особами. Зміни торкнулися угод на території України і ЗЕД з резидентами країн з низькими податками. У 2016-2017 роках було розроблено ще кілька проектів законів, що обмежують маніпуляції при зовнішньоекономічній діяльності та можливості виведення коштів в офшори. В ОЕСР відзначають, що втрати нашої економіки перевищують середні показники у світі. Тому з 1 січня 2017 року Україна стала асоційованим учасником проекту BEPS, зобов'язавшись боротися проти схем ухилення від податків.

ВИСНОВКИ

Таким чином, проведене дослідження світового офшорного бізнесу, тенденцій, перспектив його розвитку, а також проблем, що виникають в процесі, дозволило зробити наступні висновки:

1) В ході дослідження Сутності та еволюції розвитку офшорних центрів, було визначено, що офшорний бізнес – це ведення комерційної фінансової діяльності через офшор. В свою чергу, «офшор» – це територія або країна з особливими умовами ведення бізнесу для іноземних компаній. Даний термін використовують для опису іноземних банків, корпорацій, інвестицій та вкладів. Компанія має право переїхати в офшорну зону з метою несплати. Більш того офшорні установи нерідко використовуються в кримінальних цілях, в таких як відмивання грошей і ухилення від податків.

2) Роль та значення офшорних зон є вкрай суперечливим інститутом, так як вони вигідні для країн, які надають дані податкові пільги, а також компаніям, які реєструють свій бізнес на території даних країн, але в той же час вони завдають шкоди розвиненим країнам, чиї капітали і доходи бюджету витікають за кордон.

3) В роботі представлено позитивні й негативні наслідки впливу офшорних зон, і доведено, що існування даних зон дає можливість виживати тим компаніям, які позбавлялися б чистого прибутку зовсім, якби платили податки за тими ставками, які існують на даний момент в їх країні. При цьому, вони заподіюють величезну шкоду для економіки тих країн, які створюють жорсткі умови господарювання і де насправді здійснюється діяльність компанії, зареєстрованої в офшорі.

4) В ході аналізу явища світової офшоризації, встановлено, що багато організацій, країн і відомств щорічно публікують свої власні списки офшорних зон, вказуючи різні критерії, як позитивного, так і негативного характеру. Деякі офшорні зони діляться фінансовою інформацією із зарубіжними податковими органами частково або повністю зберігаючи свою незалежність, що в 2020 році

тракується як порушення міжнародних норм, а юрисдикції потрапляють в «чорний список» ЄС і інших регуляторів.

5) Згідно з проведеним дослідженням було виявлено, що Індія була визнана найбільш привабливим місцем для офшорних ділових послуг, завдяки своїй фінансовій привабливості та наявності навичок у персоналу.

6) Для кращого розуміння офшоризації світу варто сказати, що 83 зі 100 найбільших американських корпорацій і у 99 зі 100 найбільших європейських є дочірні компанії в офшорах. За даними дослідження Fortune 500 виявилось, що лише чотири компанії, Apple, Pfizer, Microsoft та General Electric, становлять чверть загальної кількості грошей в офшорі, лише 30 компаній становлять 68% офшорних готівкових коштів. 293 компанії Fortune 500, колективно розкрили інформацію про офшори в розмірі 2,6 трлн дол.

7) Серед проблем, з якими пов'язаний бізнес в офшорі можна виділити наступні:

- ✓ різниця часових поясів;
- ✓ культурні та мовні бар'єри;
- ✓ питання контролю якості;
- ✓ питання безпеки та інтелектуальної власності (ІВ);
- ✓ нарахування заробітної плати та дотримання вимог;
- ✓ негативний імідж через втрату домашньої роботи;
- ✓ щоденні операційні завдання.

8) Серед переваг офшорінгу розрізняють такі:

- ✓ Економія коштів за рахунок зниження собівартості продукції.
- ✓ Низькі адміністративні та експлуатаційні витрати.
- ✓ Доступ до резерву кваліфікованої робочої сили за нижчою ціною.
- ✓ Менше проблем із персоналом та рекрутингом, якщо компанія займається офшорним аутсорсингом.
- ✓ Можливість розвитку бізнесу на новому ринку.
- ✓ Можливість забезпечення цілодобової роботи у різних часових поясах.
- ✓ Вигода від сприятливої державної політики.

✓ Підвищення гнучкості бізнесу та здатності йти на ризик.

9) Для боротьби з незаконною діяльністю в сфері офшорингового бізнесу, уряди країн запроваджують заходи щодо деофшоризації. Глобальне регулювання офшорного бізнесу здійснюється Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (ФАТФ), Радою з фінансової стабільності, МВФ, міжнародною неурядовою організацією Tax Justice Network.

10) Інструментами для врегулювання відносин в сфері офшорингу виступають міжнародні угоди. Серед основних виділяють Угоди про запобігання подвійному оподаткуванню (DTA) та Угоди щодо обміну податковою інформацією (TIEA), які були запропоновані ОЕСР.

11) Можна підсумувати, що на даному етапі розвитку світової економіки в умовах глобалізації роль офшорів є неоціненною, при цьому, вони спричиняють і негативний вплив на неї. Офшорні компанії підлягають нагляду і контролю тільки в країні, в якій були зареєстровані. В даний час на податковій карті налічується понад 300 одиниць пільгових юрисдикцій і зон, що представляють інтерес з точки зору податкового планування міжнародних фінансових операцій. Загальна кількість офшорних центрів досягає декількох сотень тисяч. Важливу роль офшорні зони відіграють в різноманітних схемах перекачування фінансових ресурсів як в легальних фінансових угодах, які потребують конфіденційності, так і в операціях, пов'язаних з кримінальною діяльністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Double taxation agreements. State Secretariat for International Finance SIF URL: <https://www.sif.admin.ch/sif/en/home/bilateral-relations/tax-agreements/double-taxation-agreements.html>
2. Fichtner, Jan. *The Offshore-Intensity Ratio*. 2015. URL: https://www.researchgate.net/publication/281460648_The_Offshore-Intensity_Ratio
3. Fifty biggest global US companies stash \$1.3 trillion offshore Oxfam International, 2016. URL: <https://www.oxfam.org/en/pressroom/pressreleases/2016-04-14/fifty-biggest-globalus-companies-stash-13-trillion-offshore>
4. Financial Stability Board. URL: <https://www.fsb.org/>
5. Financial Stability Board. URL: <https://www.fsb.org/>
6. Garunay M. Why you should care about new actions to tackle corporate inversions. The White House. President Barack Obama. 2016. URL: <https://www.whitehouse.gov/blog/2016/04/05/why-you-should-care-new-actions-corporate-inversions>
7. International finance: training manual , 5th edition, revised and enlarged . Edited by Yuriy Kozak . Kiev Chisinau Katowice New York Tbilisi : CUL , 2015 287 p.
8. Larsen M. M.. Failing to estimate the costs of offshoring: A study on process performance. *International Business Review*, 25(1), 2015. Pp. 307-318.
9. Lauren Soucy. 7 Disadvantages of Offshoring (and How to Tackle Them) [Електронний ресурс] Lauren Soucy Time doctor. 2022. URL: <https://biz30.timedoctor.com/disadvantages-of-offshoring/>
10. Lebid O. Features of Offshore Zones and Their Role in the System of Global Financial Centers [Електронний ресурс] Olesia Lebid Research Gate. 2019. URL: https://www.researchgate.net/publication/338743339_Features_of_Offshore_Zones_and_Their_Role_in_the_System_of_Global_Financial_Centers
11. Offshore Financial Centers. IMF Background Paper International Monetary Fund (IMF). 2000.

12. Offshore Shell Games 2017 The Use of Offshore Tax Havens by Fortune 500 Companies. *Institute on taxation and economic policy*. 2017. URL: <https://uspig.org/sites/pirg/files/reports/USP%20ShellGames%20Oct17%201.2.pdf>
13. Richard Phillips. Offshore Shell Games. Richard Phillips, Matt Gardner. 2017. URL: <https://uspig.org/sites/pirg/files/reports/USP%20ShellGames%20Oct17%201.2.pdf>
14. Summary of FATCA Reporting for U.S. Taxpayers The official IRS website. 2016. URL: <https://www.irs.gov/businesses/corporations/summary-of-fatca-reporting-for-u-s-taxpayers>
15. Tax information exchange agreements overview Australian Government URL: [https://www.ato.gov.au/General/International-tax-agreements/In-detail/Tax-information-exchange-agreements-\(TIEA\)/Tax-information-exchange-agreements---overview/](https://www.ato.gov.au/General/International-tax-agreements/In-detail/Tax-information-exchange-agreements-(TIEA)/Tax-information-exchange-agreements---overview/).
16. United Nations. URL: <https://www.un.org/en>
17. Yang, B., Yuan, N., & Liu, M. (2014). The impact of boundary spanning capability, cultural differences on a success of offshore information system outsourcing from the vendors' perspective. *IJNVO*, 14(1/2), 4.
18. Yang, B., Yuan, N., & Liu, M. (2014). The impact of boundary spanning capability, cultural differences on a success of offshore information system outsourcing from the vendors' perspective. *IJNVO*, 14(1/2), 4.
19. Young M. A. Banking Secrecy and Offshore Financial Centers : Money Laundering and Offshore Banking *Mary Alice Young*. Oxon : Routledge, 2013. 178 p.
20. Андріанов В. Д. Офшори та деофшоризація економіки (у співавторстві) *Суспільство та економіка*. 2014. №5. С. 53-91.
21. Д'яконова І. І. Діяльність офшорних зон у міжнародних фінансових відносинах: значення та регулювання *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2014. Вип. 38. С. 14-20.
22. Д'яконова І. І. Діяльність офшорних зон у міжнародних фінансових відносинах: значення та регулювання *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2014. Вип. 38. С. 14-20.
23. Дані офіційного сайту OECD. URL: <https://www.oecd.org/>

24. Дані офіційного сайту Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/329766/leading-countries-in-offshore-business-services-worldwide/>
25. Єрмоленко В. Офшори у світі: 7 ключів для розуміння. *Нромadske*. 2022. URL: <https://hromadske.ua/ru/posts/offshory-v-mire-7-klyuchey-dlya-ponimaniya>
26. Лебідь О. В., Гаркуша В. О. Особливості діяльності офшорних зон та їх роль у системі світових фінансових центрів. *Бізнес Інформ*. 2019. №11. С. 290–296.
27. Лебідь О. Особливості діяльності офшорних зон та їх роль у системі світових фінансових центрів. *Бізнес інформ*. 2019. №11. С. 290–296.
28. Мировая экономика и международные экономические отношения: Учебник для бакалавров, 1-е изд. под ред. Р.К. Щенина, В.В. Полякова. М.: Юрайт, 2013. 446 с.
29. Михайлин А.Н. Смирнов Е.Н. Еволюція і сучасний етап функціонування офшорних зон в зарубіжній і російській практиці *Вісник євразійської науки*. 2018. № 5. С. 36.
30. Оконеvский В. Регистрация иностранной компании открываем оффшор для международного бизнеса Офшорные компании. *International wealth*. 2021. URL: <https://internationalwealth.info/offshore-company-formation/registracija-inostrannoj-kompanii-otkryvaem-offshor-dlja-mezhdunarodnogo-biznesa/>
31. Орлова О. Офшор острови, країни, території та списки 2022. *International wealth*. 2022. URL: <https://internationalwealth.info/offshore-offshores/offshor-ostrova-strany-territorii-i-spiski/>
32. Петренко В.Ю. Роль офшорних фінансових центрів в системі фінансової глобалізації *Інновації та інвестиції*. 2020. № 4. С. 69-72.
33. Публікація тексту Багатосороннього договору ОЕСР для внесення змін В ДІДН (Multilateral Convention to Implement Tax Treaty Related Measures to Prevent Base Erosion and Profit Shifting) «ПрайсвотерхаусКуперс Раша Б.В.». 2016. Випуск № 59.
34. Розмивання оподаткованої бази й виведення прибутку з-під оподаткування. Wikipedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

35. Сардак С. Е., Ситнік А. І. Вплив офшорних зон на економіку держави (на прикладі України) *Інфраструктура Ринку*. 2018. №25. С. 52-57. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/25_2018_ukr/11.pdf

36. Сучасна офшоризація бізнесу у конструкті національної фіскальної безпеки. З. Луцишин, Н. Южаніна, Т. Фролова, М. Мазур, Д. Перебийніс. *Міжнародна економічна політика*. 2019. № 1. С. 70-112.

37. Токменко В. Сучасний стан та тенденції глобального регулювання офшорного бізнесу. *Науковий вістник Херсонського державного університету*. 2014. №8. С. 35–38.

метадані

Заголовок

Офшорні центри в міжнародному бізнесі

Автор

Герасимчук Яна Анатоліївна

Науковий керівник

д.е.н., проф. Савчук Н.В.

підрозділ

кафедра міжнародних фінансів

Перелік можливих спроб маніпуляцій з текстом

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про **МОЖЛИВІ** маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		42
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		188

Обсяг знайдених подібностей

Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

